

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **CUKR – CUKROVÁ ŘEPA**

2018

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

ACP	Africa – Caribic – Pacific. Vybrané rozvojové země z oblastí Afriky, Karibiku a Tichomoří.
CN	Code Nomenclature – Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
ES	Evropské společenství (dřívější název EU)
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
EUR	Euro, společná měnová jednotka EU
lb	Libra (hmotnostní jednotka) – 0,453 kg
SAPS	Single area payment scheme. Sazba jednotné platby na plochu
Sb.	Sbírka zákonů
SOT	Společná organizace trhů
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika EU
t/d ř.	Tuny řepy za den (jmenovitý výkon cukrovaru – zpracování řepy)
USc	Měnová jednotka - americký cent (setina dolaru)
VCS	Dobrovolná podpora vázaná na produkci
WTO	Světová obchodní organizace

Odbor zemědělských komodit MZe

Odpovědný odborný redaktor:

Ing. Daniel Froněk, MZe

Spolupracovníci:

Ing. Jana Suková, MZe

JUDr. Jaroslav Hanák, MZe

Ing. Roman Blinka, MZe

Ing. Petra Bartyzal Munzarová, SZIF

Ing. Hana Baudisová, ÚZEI

Ředitel odboru zemědělských komodit:

Ing. Petr Jílek, MZe

Zdroje informací:

Albert Bartens

Český statistický úřad – ČSÚ

Českomoravský cukrovarnický spolek – ČMCS

Evropská Komise – DG AGRI

Ministerstvo zemědělství – MZe

Státní zemědělský intervenční fond – SZIF

Svaz pěstitelů cukrovky Čech

VUC Praha, a. s. – býv. Výzkumný ústav cukrovarnický Praha

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Autor fotografie:

Ing. Daniel Froněk

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-501-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
CUKR – CUKROVÁ
ŘEPA

PROSINEC
2018

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a EU.	5
Opatření na trhu ČR.	5
Zrušení produkčních kvót cukru od roku 2017/18	5
Dotace a finanční podpory pro pěstitele cukrové řepy pro kalendářní roky 2017 a 2018	5
Opatření na trhu EU	6
Ukončení produkčních kvót cukru.	6
Konec kvótového režimu.	6
Legislativa EU.	7
Přehled předpisů EU.	8
Celní opatření EU vůči třetím zemím	9
Vnější obchodní politika EU v oblasti cukru (CN 1701)	10
Světový obchod s cukrem	13
Vývoj cen cukru na světových trzích	13
Evropská unie	14
Výroba cukru a sklizňové plochy cukrové řepy v EU	16
Bilance výroby a spotřeby cukru v EU	18
Vývoj cen zemědělských výrobců cukrové řepy v EU a ČR	21
Vývoj cen cukru v ČR	22
Pěstování řepy a cukrovarnická kampaň v roce 2017/18 v ČR	25
Průběh klimatického a vegetačního období cukrové řepy v ČR v roce 2017.	25
Přehled cukrovarů v kampani 2017/18	26
Konečné výsledky cukrovarnické kampaně v ČR v roce 2017/18	27
Výhled pěstování cukrové řepy a výroby cukru v roce 2018/19	28
Prodej cukru z cukrovarů v ČR v letech 2016/17 až 2017/18	33
Bilance cukru v ČR.	35
Zahraniční obchod	36
Zahraniční obchod s cukrem.	36
Zahraniční obchod se substituenty cukru	37
Zahraniční obchod se zpracovanými výrobky	38

ÚVOD

Situační a výhledová zpráva (dále jen „SVZ“) navazuje na údaje a skutečnosti, které byly zveřejněny v SVZ v prosinci 2017. Cílem SVZ je informovat veřejnost o důležitých aktuálních skutečnostech a základních údajích odvětví cukrové řepy a výroby cukru.

SVZ v jednotlivých kapitolách poskytuje údaje v rámci Společné organizace trhů s cukrem v EU, o legislativě EU a o opatřeních státu na trhu s cukrem v ČR. SVZ dále poskytuje základní informace z oblastí českého a zahraničního obchodu s cukrem a pěstování a zpracování cukrové řepy v tuzemsku a v EU.

Použité údaje jsou zpracovány podle informací dostupných k měsíci září roku 2018, není-li uvedeno jinak.

SOUHRN

Hospodářský rok **2017/18** je rokem rekordních výsledků, a to jak co do kvantity, tak co do kvality. To se však nedá konstatovat o vývoji cen cukru, které zaznamenávají trvalý a velký pád na historická minima. Výhled do nejbližší budoucnosti neumožňuje vyslovit žádné optimistické odhady.

Ročník 2017/18 byl rokem zvýšené výroby cukru nejenom v ČR, ale také v celé EU. Došlo k tomu zejména velkým očekáváním při zrušení kvótového systému EU, po celých 49 letech. Všichni výrobci cukru se snažili popsat více řepy, která se navíc nadprůměrně urodila a způsobila nadvýrobu cukru s kritickými dopady. Zákonným důsledkem pak byl strmý pád cen cukru, který pokračoval i v průběhu roku 2018. Mísí se proto mezi sebou skvělé kvantitativní a kvalitativní výsledky řepářství a cukrovarnictví s výrazně špatným vývojem cen, ČR nevyjímaje. Celková plocha řepy, ze které byla podle údajů MZe sklizena cukrová řepa, meziročně stoupla o 7,4 % na **66 284 ha**. Z této plochy bylo **58 122 ha** při průměrném výnosu **73,85 t/ha** použito na výrobu cukru. Zbývající plocha, **8 182 ha**, adekvátně odpovídá cukrové řepě použité pro výrobu kvasného lihu, který se dále zpracovává na potravinářský a nepotravinářský líh (např. jako palivo nebo příměs do paliva). Celkové množství zpracované řepy pro výrobu cukru činilo **4 292 647 t**. Pro dlouhodobé skladování řepy v zimě na polích bylo část množství opět, meziročně více, zakryto slámou (přibližně 9,2 %) a textilií (asi 3,3 % z celku). Z uvedeného množství zpracované řepy bylo vyrobeno rekordní množství cukru pro ČR, které dostihlo vyráběná množství cukru v osmdesátých letech 20. stol. Jedná se o meziroční nárůst o 7,13 % na **636 002 t**. S množstvím vyrobeným pro jiné členské státy celková výroba dosáhla **655 468 t**. V roce 2017/18 nebyl vyroben cukr mimo území ČR z řepy vypěstované mimo území ČR. Množství vyrobeného cukru nadále plně pokrývá domácí spotřebu, která se dlouhodobě pohybuje okolo 350 tis. t. Ostatní cukr je úspěšně prodáván na ostatní trhy EU, zejména sousedních států a mimo EU částečně do Asie a Afriky. Tuzemské cukrovary tak prokazují svoji konkurenceschopnost na trhu. Cukernatost zpracované cukrové řepy sice zaznamenala pokles o 0,7 % na průměrných **17,50 %**, avšak i tak je to velice dobrý výsledek nad úrovní dlouhodobého průměru. Hlavnímu hodnoticímu parametru úrovně tuzemského řepářství a cukrovarnictví, tj. **výnosu bílého cukru**, se dařilo o něco méně než předchozí rok, ale průměrnou hodnotou **10,98 t/ha** byl přesto udržen trend růstu této veličiny. **Výroba bilanční melasy** skokově narostla na **1 15,1 tis. t** z důvodu změny podílu řepy zpracované na cukr a na kvasný líh. Další množství melasy je kryto jinými výrobky cukrovarů (surová šťáva, siroby) nebo dovozem.

V hospodářském roce **2018/19** byla cukrová řepa zaseta na celkové ploše **66,3 tis. ha**. Je to meziroční nepatrné zvýšení asi o 700 ha za celou ČR. Z celkové výměry cukrové řepy za účelem **výroby kvasného lihu** bylo kalkulováno přibližně s **8 tis. ha**. Jednoznačně větší část je stále určena pro výrobu cukru v odhadovaném množství asi 4,3 mil. t řepy standardní jakosti, v přepočtu přes 550 tis. t cukru.

Průběh počátku vegetace cukrové řepy v roce 2018 byl již tradičně ovlivněn výkyvy ve vývoji srážek a teplot. Nejvíce do vývoje porostů z hlediska dostatku slunečního svitu a srážek zasáhla druhá polovina jara a celé léto, které probíhalo s minimem srážek. Zpočátku výborně vypadající porosty již v létě vykazovaly vysoký stupeň přísušku, případně i retardace. Proto se lze o výsledek sezóny oprávněně obávat.

Cena zemědělských výrobců cukrové řepy **CZV** v roce **2017/18** zaznamenala meziroční snížení o **24 Kč/t** na průměr **827 Kč/t**. Začalo se tak projevovat zrušení zaručené ceny řepy v rámci předpisů na kvóty cukru. Lze předpokládat, že pokles ceny řepy bude pokračovat i v dalším období.

Ceny průmyslových výrobců cukru v roce **2017** po předchozím snížení meziročně stouply, o **80 haléřů** na kilogram cukru, na celoroční průměr **13,34 Kč/kg**. Cena se odvíjí v přímé souvislosti s vývojem v EU a ve světě. **Spotřebitelské ceny** krystalového cukru stouply výrazněji, než průmyslové ceny, a to na roční průměr **20,32 Kč/kg**, což je zvýšení o **2,70 Kč** na kilogram. Také spotřebitelské ceny moučkového cukru vzrostly významně o **2,93 Kč/kg**, na celoroční průměr **22,11 Kč/kg**.

V hospodářském roce 2016/17 bylo do ČR dovezeno podle statistiky ČSÚ **289,4 tis. t cukru** (v hodnotě bílého cukru a cukru ve výrobcích) v celkové finanční hodnotě **1,40 mld. Kč**. Vývoz cukru dosáhl celkového množství **490,1 tis. t** v celkové finanční hodnotě **4,16 mld. Kč**. Saldo zahraničního obchodu proto opět skončilo velmi dobrým kladným výsledkem **2,75 mld. Kč**. Meziročně se poměrně hodně snížil dovoz čistého cukru i cukru ve výrobcích, naopak vývoz stagnoval, proto díky velkému množství vyváženého cukru došlo ke zvýšení finančního salda.

V hospodářském roce **2016/17** bylo **celosvětově vyrobeno 174,0 mil. t** v hodnotě bílého cukru. Došlo tak k navýšení o necelých 12 mil. t. Světová výroba tak opět zaznamenala růst. Rok **2017/18** je charakterizován poměrně zásadním nárůstem na **191,8 mil. t**. V roce **2018/19** se odhaduje výroba o něco nižší zhruba na **188,3 mil. t**.

Plocha cukrové řepy v EU v roce **2016/17** se zvýšila na **1,4 mil. ha**, tedy zhruba o 670 tis. ha více než v předchozím hospodářském roce. V roce **2017/18** došlo k dalšímu, masivnímu navýšení ploch na **1,7 mil. ha**. V roce **2018/19** je očekáván pokles na **1,5 mil. ha**.

Výroba bílého cukru v EU se v roce **2016/17** zvýšila o 1,9 mil. t na 16,8 mil. t cukru. Masivní zvyšování pokračovalo také v sezóně **2017/18** na **21,1 mil. t**. V roce **2018/19** je očekáván pokles **asi na 18 mil. t**.

Společná organizace trhů v odvětví cukru v rámci Společné zemědělské politiky EU, nejstarší zemědělské tržní organizace, **skončila posledním rokem 2016/17**. Dnem 30. září 2017 buď zanikly anebo jsou postupně dokončovány všechny její součásti a prvky. Zanikla tak produkční kvóta cukru ČR ve výši **372 459 t**. Současně s kvótovými prvky byla zrušena minimální cena cukrové řepy a limit vývozu cukru z EU do třetích zemí. Systém kvót skončil po 49 letech existence.

V oblasti **podpory** situace zůstala nezměněna. Nadále jedinou plošnou podporou zůstala podpora pro pěstitele cukrové řepy, která je prováděna v rámci finančního rámce SZP pod označením dobrovolná vázaná podpora pro citlivé komodity. Součástí je díl pro cukrovou řepu. V rámci celkového stropu pro ČR je pro tuto komoditu ročně, od roku 2015, vyčleněno **450 mil. Kč**. V rámci přepočtu na koruny je ve skutečné výši celková částka nižší o několik desítek milionů korun. V roce **2018** sazba podpory byla stanovena na **6 549,9 Kč/ha**. Na pěstování řepy navazující výroba cukru není nijak podporována.

ZÁSAHY STÁTU A EU

Opatření na trhu ČR

Zrušení produkčních kvót cukru od roku 2017/18

Na základě dříve schválených a přijatých předpisů EU byly produkční kvóty cukru v EU a tím i v ČR zrušeny k 30. září 2017. Od roku 2017/18 výroba cukru přímo není množstevně ani cenově regulována. Dříve aplikovaná kvóta cukru v ČR ve výši 372 459, 207 t bez náhrady zanikla.

Dotace a finanční podpory pro pěstitele cukrové řepy pro kalendářní roky 2017 a 2018

Dobrovolná podpora vázaná na produkci

Od roku 2015, v rámci stávajícího programovacího období let 2015 až 2020, existuje podpora pro vyjmenované plodiny, tzv. citlivé plodiny. Mezi ně patří i cukrová řepa. Tato podpora je stanovena prostřednictvím **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky, a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009. Kromě cukrové řepy mezi citlivé komodity patří také konzumní brambory, brambory určené pro výrobu škrobu, chmel, ovoce a zelenina, bílkovinné plodiny, hovězí a telecí maso, mléko a mléčné výrobky, skopové a kozí maso. Při rozhodnutí využít uvedené nařízení **Evropského parlamentu a Rady (EU)** bylo vzato v úvahu také nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 639/2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, pokud jde o dobrovolnou podporu vázanou na produkci. Znamená to, že podpora vázaná na produkci může být poskytnuta odvětvím nebo regionům členského státu, kde zvláštní druhy zemědělské činnosti nebo zvláštní zemědělské odvětví, které jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, čelí určitým obtížím.

Na základě rozhodnutí vedení MZe v roce 2014 bylo pro cukrovou řepu z celkového finančního stropu **vyčleněno 450 mil. Kč**, na každý rok období, počínaje rokem 2015. Podporu je možno získat prostřednictvím žádostí o dotace podávané obvyklou standardní cestou na akreditovanou platební agenturu SZIF. Žadatel o uvedenou podporu musí mimo obvyklé podmínky doložit také platnou smlouvu s odběratelem cukrové řepy a doklady o nabytí osiva cukrové řepy pro daný pěstitelský rok (nákup min. 0,8 VJ/ha). Uvedené náležitosti jsou předmětem **nařízení vlády č. 50/2015 Sb., v platném znění**, o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

Dobrovolnou vázanou podporu se v rámci EU rozhodlo využít 11 států (ČR, Finsko, Chorvatsko, Itálie, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko a Španělsko), tzn. i všechny sousední státy ČR s formou platby SAPS.

Podpora byla poprvé čerpána za kalendářní rok **2015**. V rámci formálně a věcně správně akceptovaných 796 žádostí bylo v ČR vyplaceno celkem **445,670 mil. Kč**.

Za kalendářní rok **2016** bylo schváleno 838 žádostí a na ně vyplaceno **443,679 mil. Kč**.

Za kalendářní rok **2017** bylo schváleno 886 žádostí a na ně zatím vyplaceno **425,703 mil. Kč**.

Sazba podpory pro cukrovou řepu pro rok 2015 činila **7 874,13 Kč/ha**, pro rok 2016 činila **7 430,45 Kč/ha**, pro rok **2017** byla **6 540,43 Kč/ha** a v roce **2018** činila **6 549,9 Kč/ha**.

Původní dobrovolná vázaná podpora členských států v přepočtu na hektar cukrové řepy

Stát	Finsko	Chorvatsko	ČR	Itálie	Španělsko podz.osev	Řecko	Polsko	Slovensko	Maďarsko	Španělsko jarní osev	Rumunsko
EUR/ha	67	121	267	276	311	374	384	390	396	445	600

Pramen: ÚZEI

Opatření na trhu EU**Ukončení produkčních kvót cukru****Konec kvótového režimu**

S účinností od 1. 1. 2015 platí **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009. Na základě tohoto nařízení byla od roku 2015 oddělená platba na cukr v její dosavadní podobě nahrazena novou podporou na produkci cukrové řepy, jejíž podmínky jsou upraveny v ustanovení § 27 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s ukončením systému produkčních kvót na cukr (a souvisejících opatření), celkem po 49 letech, přestala být aplikovatelná také řada ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, která upravují většinu základních pravidel SOT v odvětví cukru. Od 1. 10. 2017 pozbyla účinnosti ustanovení článků 127 až 144, článku 192, článku 193, Přílohy II Části II Oddílu B (místo něj je aplikovatelný Oddíl A Přílohy II Části II), Přílohy XI (místo ní je aplikovatelná příloha X), Přílohy XII a Přílohy XIII předmětného nařízení EU. Zanikla zejména ustanovení týkající se systému produkčních kvót, minimální ceny cukrové řepy (26,29 EUR/t), výrobní dávky, nadkvótového cukru, průmyslového cukru a vývozního limitu WTO ve výši 1 350 000 t pro celou EU. Naopak zůstaly zachovány dovozní režimy cukru, základní vztahy mezi prodejci řepy a zpracovateli. Evropská komise přijala delegovaný akt, kterým se mění příloha X, podmínky nákupu cukrové řepy od 1. října 2017, nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013. Delegovaný akt je právním ukotvením podílu pěstitelů cukrové řepy na rozdílu budoucího vývoje tržní ceny prodaného cukru cukrovarnickými podniky, pokud se na této skutečnosti obě dvě strany dohodnou v rámci mezioborové dohody.

Také v bezkvótovém období Evropská komise průběžně monitoruje situaci na trhu s cukrem na základě příslušných údajů od cukrovarnických podniků hlášených členskými státy Evropské unie, jelikož Evropská komise je na základě čl. 219 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 oprávněna přijmout adekvátní opatření v případě narušení trhu s cukrem. Proto v roce 2017 bylo z důvodu zachování systému poskytování nezbytných údajů v odvětví cukru přijato nařízení Komise (EU) 2017/1185, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi, a kterým se mění a ruší několik nařízení Komise a dále nařízení Komise (EU) 2017/1183, kterým se doplňují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi. Členské státy Evropské unie podle tohoto předpisu po ukončení režimu cukerných kvót hlásí cenu cukru, cenu cukrové řepy, plochu cukrové řepy rozlišenou na produkci cukru a bioethanolu, produkci cukru a bioethanolu, produkci isoglukózy, zásoby cukru a isoglukózy.

V rámci České republiky je monitoring údajů stanoven v nařízení vlády č. 316/2017 Sb., o některých podmínkách k provádění společné organizace trhů v odvětví cukru. V rámci tohoto předpisu jsou stanoveny

termíny pro poskytování informací cukrovarnickými podniky Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu a následně jsou fondem informace zaslány na Evropskou komisi, tzn. stejným způsobem jako doposud. Na Státní zemědělský intervenční fond hlásí informace: výrobci cukru z cukrové řepy, výrobci cukru ze surového třtinového cukru, výrobci bioethanolu a výrobci isoglukózy.

Legislativa EU

V letech 2006 až 2009 (hospodářské roky 2006/07 až 2009/10) byla uskutečněna reforma SOTC v EU. Základním právním předpisem bylo nařízení (ES) č. 318/2006. Druhým předpisem bylo nařízení (ES) č. 319/2006, kterým byla zavedena oddělená platba na cukr jako kompenzace pěstitelům cukrové řepy v nových členských státech EU za sníženou garantovanou cenu cukrové řepy. Třetím právním předpisem bylo nařízení (ES) č. 320/2006, kterým byl zaveden dočasný režim tzv. restrukturalizace cukrovarnického průmyslu v EU. V rámci této restrukturalizace někteří výrobci cukru odevzdali své kvóty nebo jejich část za účelem snížení celkové produkce cukru v EU. Administraci reformy i celé společné organizace trhů s cukrem je v ČR pověřen **SZIF**.

V průběhu reformy byl završen proces sjednocování právních předpisů ES v oblasti společných organizací trhů. Výsledkem bylo přijetí **nařízení Rady (ES) č. 1234/2007** dne 22. 10. 2007, do něhož byla včleněna i ustanovení vztahující se k SOTC. Toto nařízení Rady nabylo účinnosti pro odvětví cukru až od počátku hospodářského roku 2008/09, tedy od 1. 10. 2008.

Dne 17. 12. 2013 bylo přijato **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013**, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007. Toto nařízení s účinností od 1. 1. 2014 v plném rozsahu nahradilo nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 včetně ustanovení upravujících pravidla SOTC. Dosavadní pravidla SOTC včetně systému produkčních kvót však zůstala zachována až do konce hospodářského roku 2016/2017, tj. do 30. 9. 2017 (čl. 232 odst. 3 nařízení EU č. 1308/2013). Některá ustanovení vztahující se k SOTC obsažená v nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 byla s účinností od 1. 1. 2014 včleněna do **nařízení Rady (EU) č. 1370/2013** ze dne 16. 12. 2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty.

Dne 17. 12. 2013 bylo přijato s účinností od 1. 1. 2015 **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013**, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009. Na základě tohoto nařízení byla od roku 2015 oddělená platba na cukr v její dosavadní podobě nahrazena novou podporou na produkci cukrové řepy, jejíž podmínky jsou upraveny v ustanovení § 27 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s ukončením systému produkčních kvót na cukr (a souvisejících opatření) přestala být aplikovatelná také mnohá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, která upravovala většinu základních pravidel společné organizace trhů v odvětví cukru. Od 1. 10. 2017 proto pozbyla účinnosti ustanovení článků 127 až 144, článku 192, článku 193, Přílohy II Části II Oddílu B (místo něj je aplikovatelný Oddíl A Přílohy II Části II), Přílohy XI (místo ní je aplikovatelná příloha X), Přílohy XII a Přílohy XIII předmětného nařízení EU.

Přehled předpisů EU

V tomto přehledu legislativy jsou uvedeny právní předpisy EU se zásadním významem pro odvětví cukru, které vyšly v Úředním věstníku EU v období od **13. 5. 2016 do 30. 9. 2017**.

1. **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1166** ze dne 17. května 2016, kterým se mění příloha X nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podmínky nákupu cukrové řepy v odvětví cukru od 1. října 2017.
2. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1713** ze dne 20. září 2016, kterým se stanoví množstevní omezení pro vývoz cukru a isoglukózy nepodléhajících kvótám do konce hospodářského roku 2016/2017. Na základě tohoto nařízení je umožněno v hospodářském roce 2016/17 vyvézt bez náhrady množství 650 000 tun bílého cukru nepodléhajícího kvótám a množství 70 000 tun isoglukózy nepodléhající kvótám.
3. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1733** ze dne 28. září 2016, kterým se stanoví reprezentativní ceny a dodatečná dovozní cla pro melasu v odvětví cukru ode dne 1. října 2016.
4. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/430** ze dne 10. března 2017, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 2016/1713, kterým se stanoví množstevní omezení pro vývoz cukru nepodléhajícího kvótám do konce hospodářského roku 2016/2017, a kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2016/1810. Na základě tohoto nařízení je umožněno v hospodářském roce 2016/17 vyvézt bez náhrady množství 1 350 000 tun bílého cukru nepodléhajícího kvótám, namísto původně stanoveného množství 650 000 tun bílého cukru.
5. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/704** ze dne 19. dubna 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 891/2009 o otevření a správě některých celních kvót Společenství v odvětví cukru. Na základě tohoto nařízení se zvyšuje roční celní kvóta pro dovoz cukru s nulovým clem, který pochází z Bosny a Hercegoviny, z množství 12 000 tun na 13 210 tun.
6. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1085** ze dne 19. června 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 891/2009 o otevření a správě některých celních kvót Společenství v odvětví cukru. Na základě tohoto nařízení dochází k aktualizaci některých celních kvót a celních sazeb pro dovoz cukru z Austrálie, Kuby, Brazílie, Indie a dalších třetích zemí.
7. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1109** ze dne 21. června 2017, kterým se zrušuje pozastavení podávání žádostí o dovozní licence v rámci celních kvót otevřených nařízením (ES) č. 891/2009 v odvětví cukru.
8. **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1183** ze dne 20. dubna 2017, kterým se doplňují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/1213 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi. Tímto nařízením se v rámci společné organizace trhů se zemědělskými produkty stanovují obecná pravidla poskytování některých informací a dokumentů členskými státy EU Evropské komisi, včetně informací spadajících do systému společné organizace trhu v odvětví cukru. Prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/1185 jsou pak požadované informace a dokumenty konkretizovány.
9. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1185** ze dne 20. dubna 2017, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/1213 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi, a kterým se mění a ruší několik nařízení Komise.
10. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1409** ze dne 1. srpna 2017, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 75/2013 a nařízení (ES) č. 951/2006, pokud jde o dodatečná dovozní cla v odvětví cukru a výpočet obsahu sacharózy v isoglukóze a některých sirupech. Na základě tohoto nařízení se prodlužuje do 30. září 2022 nulové dodatečné dovozní clo pro stanovené produkty v odvětví cukru. Zároveň se ruší některé metody výpočtu obsahu sacharózy v isoglukóze a některých sirupech.

11. **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1778** ze dne 29. září 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 891/2009, pokud jde o některá ustanovení týkající se prvního pod období dovozního celního kvótového období 2017/2018 v odvětví cukru a režimu zařízení zabývajících se výhradně rafinací. Tímto nařízením se specifikují některá pravidla a náležitosti podávání žádostí o dovozní licence pro cukr určený k rafinaci, vztahující se k poslednímu čtvrtletí roku 2017.

Celní opatření EU vůči třetím zemím

Celní sazebník pro obchod EU se třetími zeměmi se řídí nařízením (ES) č. 2658/1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.

Přehled některých celních sazeb v odvětví cukru

1. Surový třtinový i řepný cukr určený k rafinaci: **33,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
2. Ostatní cukr (včetně bílého cukru): **41,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
3. Isoglukóza: **50,7 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
4. Inulínový sirup: **0,4 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
5. Melasa třtinová i ostatní (řepná): **0,35 EUR/100 kg**
6. Kakaový prášek obsahující 80 % nebo více sacharózy: **8% + 41,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)** – nepatří do SOT podle NR č. 1234/2007.

V případě dovozu cukru je nutno předložit celnímu orgánu při proclení dovozní licenci pouze u dovozu cukru v rámci kvót řízených licencemi AGRIM. Licence je platná pro celé Společenství a její udělení je podmíněno složením záruky na uskutečnění dovozu během období platnosti licence, případně splněním dalších podmínek. Vydávání licencí zajišťuje SZIF.

Celní kvóty řízené licencemi AGRIM

Pravidla pro dovoz cukru v rámci celních kvót v odvětví cukru jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 891/2009, v platném znění.

Přehled dovozních celních kvót EU řízených licencemi AGRIM

Název	CN kód	Původ	Množství t	Celní sazba v EUR/t	Platnost
Koncesní cukr CXL	1701 13 10 1701 14 10	Austrálie	9 925	98	
		Kuba	68 969		
		Kterákoli třetí země	289 977		
		Brazílie	334 054		do 2023/2024
			412 054	11	od 2024/2025
			78 000		do 2021/2022
			58 500		2022/2023
			19 500	54	2022/2023
			58 500		2023/2024
	1701	Indie	10 000	0	

Název	CN kód	Původ	Množství t	Celní sazba v EUR/t	Platnost
Cukr z balkánských zemí	1701 a 1702	Albánie	1 000	0	
		Bosna a Hercegovina	13 210		
		Srbsko	181 000		
		Bývalá jugoslávská republika Makedonie	7 000		
		Chorvatsko	180 000		

Pramen: SZIF

Celní kvóty spravované celními úřady

V současné době jsou otevřené některé celní kvóty na dovoz cukru, které jsou spravovány celními úřady a k jejich čerpání není potřeba dovozní licence AGRIM. Jedná se např. o tyto země: Kostarika, Guatemala, Honduras, Nikaragua, Salvador, Panama, Kolumbie a Ukrajina.

Aktuální informace o těchto kvótách jsou na webových stránkách TARIC.

Vnější obchodní politika EU v oblasti cukru (CN 1701)

Cukr je při sjednávání dohod o volném obchodu se třetími zeměmi považován za velmi citlivou komoditu, která vyžaduje zvláštní přístup. V některých dohodách tak nedochází k liberalizaci dovozních cel, ale existují případy stanovování preferenčních celních kvót.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Česká republika přistoupila také k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru (EHP), který zahrnuje Norsko, Island a Lichtenštejnsko, protože vazba EHP na vnitřní trh EU je velmi silná. U položek CN 1701 je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco Island má nulová cla na dovoz cukru z EU, Švýcarsko si tato cla zachovalo především u cukru s přísadou aromatických látek a barviv a Norsko ponechalo dovozní clo pouze u cukru pro krmné účely. U Švýcarska není v dohledné době možné očekávat žádnou změnu, spíše se v poslední době zvyšují ochrannářské tendence (i když zatím jen v případě potravin). Ani v případě Norska není předpoklad pro další snižování cel v této oblasti, a to přesto, že v dubnu 2017 byla dokončena jednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky mezi Norskem a EU. Cukr totiž mezi liberalizované položky zařazen nebyl.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými balkánskými zeměmi. Albánie a Černá Hora uplatňují na dovoz položek skupiny CN 1701 nulové clo, Bývalá jugoslávská republika Makedonie zachovává 5 % clo *ad valorem* pouze na dovoz bílého cukru. Chorvatsko k 1. 7. 2013 vstoupilo do EU a stalo se tak součástí zóny volného obchodu.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je Středomoří. U cukru se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí. Např. Maroko poskytuje celní preference pro dovoz cukru z EU pouze u několika málo položek skupiny 1701 (snížení o 15 %), Alžírsko pak pouze u položky 1701 99 (clo pro dovozy z EU je nulové v rámci celní preferenční kvóty 150 tis. tun). Některé země regionu neuplatňují dovozní cla pro cukr z EU žádná (Egypt, Izrael a Jordánsko) nebo jen velmi omezená na několik málo položek skupiny CN 1701 (Tunisko). Další liberalizační jednání

o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají v současnosti s Tuniskem a Jordánskem. V rámci jednání s Tuniskem se uskutečnilo první kolo v dubnu 2016. Předmětem byla další liberalizace obchodu ve službách a zemědělství. Druhé kolo jednání je plánováno v průběhu roku 2018. Jednání s Egyptem, která byla zahájena v roce 2013, jsou nyní pozastavena. Stejná je situace i v případě Maroka.

V posledních pěti letech vstoupily v platnost dohody o volném obchodu se státy Andského společenství a Střední Ameriky (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador).

Peru má pro dovoz položek z EU zařazených pod CN 1701 od roku 2013 sjednanu dovozní kvótu 11 000 t s ročním zvyšováním o 330 t. Dovoz položek této skupiny z EU do Peru však aktuálně probíhá bezcelně v rámci Doložky nevyšších výhod (MFN). Dohoda vyjednaná s Kolumbií předpokládá postupné odstranění cel na straně Kolumbie na některé položky CN 1701 při dovozu z EU do roku 2028.

Dohody s Hondurasem, Nikaragou a Panamou jsou prozatímne prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila Kostarika a Salvador a v prosinci téhož roku také Guatemala.

Tyto země Střední Ameriky však v oblasti cukru neposkytují EU žádné preferenční clo a v Asociačních dohodách s těmito zeměmi jsou položky zařazené do skupiny 1701 vyloučeny z povinnosti redukce nebo odstranění dovozních cel.

V červenci 2014 byla úspěšně dokončena jednání o dohodě o volném obchodu s Ekvádorem a ten se v lednu 2017 formálně připojil k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu položek skupiny 1701 z EU do Ekvádoru však nedojde k žádné změně. Dovoz těchto komodit do Ekvádoru je totiž také zcela vyloučen z liberalizačního procesu.

Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Jižní Koreou je prozatímne prováděna již od 1. července 2011. Cla na dovoz do Jižní Koreje jsou ponechána jen u surového cukru s přísadou aromatických přípravků nebo barviv. U položky CN 170199 si Korea ponechala časovou lhůtu 17 let na postupnou eliminaci cla, ovšem s výhradou, že pokud dojde k překročení ročního limitu pro dovoz, spustí se dodatečné ochranné clo. Toto opatření bude v platnosti po dobu 21 let.

V říjnu 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se Singapurem, která stanovuje pro dovozy cukru ze Singapuru do EU liberalizaci cel 6 let po datu vstupu dohody v platnost (Singapur poskytuje bezcelní přístup pro cukr z EU již nyní). V současnosti probíhá proces ratifikace smlouvy.

Po čtyřech letech bylo v říjnu 2013 dokončeno jednání s Kanadou. Obchodní část Dohody je prozatímne prováděna od září 2017. U cukru dojde po 5 letech od vstupu dohody v platnost k postupnému snížení cel při dovozu do Kanady (ve třech ročních fázích), zatímco při dovozu do EU má k odstranění cel dojít po 8 letech od výše uvedeného data.

V červenci 2013 byly zahájeny rozhovory o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství s USA (TTIP), jehož součástí je i liberalizace dovozních cel na obou stranách. V říjnu 2016 se uskutečnilo již 15. kolo rozhovorů. Proběhly diskuse o výši a období eliminace dovozních cel u jednotlivých položek zájmu obou stran. Na konci roku 2016 byla jednání s nástupem nové administrativy USA pozastavena.

Jednání o dohodě o volném obchodu byla dokončena s Ukrajinou a dohoda byla podepsána v červnu 2014 jako součást širší dohody o přidružení. Od 1. 1. 2016 je Dohoda o volném obchodu mezi EU a Ukrajinou prozatímne uplatňována. Na některé položky 1701 a 1702 je otevřena roční preferenční kvóta pro dovoz z Ukrajiny ve výši zhruba 20 tisíc tun. Bezcelní dovoz cukru z EU na Ukrajinu je omezen preferenční kvótou 36 tisíc tun.

K uzavření dohod o volném obchodu s Moldavskou republikou a Gruzii došlo v listopadu 2013. Smlouva s Gruzii předpokládá, že datem vstupu v platnost budou odstraněna veškerá dovozní cla. Na straně dovozu do EU jsou však stanoveny množstevní limity pro spuštění ochranného mechanismu, na základě kterého je možné opět zavést cla v původním rozsahu. U položek skupiny 1701 probíhá dovoz do Gruzie z EU bezcelně. Dovoz z EU do Moldavska je u většiny položek 1701 bezcelní v rámci preferenční kvóty ve výši 5 400 t.

V červnu 2016 bylo zahájeno jednání mezi EU a Mexikem o revizi Dohody o volném obchodu se zemědělskými produkty (cukr v první fázi liberalizován nebyl). Po čtyřech kolech jednání bylo v dubnu 2018 dosaženo politické shody. V současnosti probíhá technické doladování textu a předpokládá se, že do konce roku bude k dispozici finální znění dohody. Cukr patří do skupiny citlivých produktů, u které nedojde k okamžité a kompletní liberalizaci.

V listopadu 2017 se uskutečnilo první kolo jednání o revizi Dohody o volném obchodu EU a Chile. Druhé kolo pak proběhlo v květnu 2018. Pro dovoz cukru z EU do Chile nyní platí clo MFN ve výši 6 %.

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání dohody o volném obchodu s Indií. Do roku 2013 se uskutečnilo 12 vyjednávacích kol, a přestože se podařilo dosáhnout určitého pokroku, celý proces se právě v roce 2013 prakticky zastavil. V listopadu 2017 došlo po summitu EU a Indie k obsáhlým rozhovorům s cílem určit, zda jsou splněny základní podmínky pro obnovení jednání. V současnosti probíhá na obou stranách vyhodnocování výsledků těchto rozhovorů.

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (DCFTA) s Malajsií a Vietnamem. Zatímco v případě Malajsie probíhá příprava dalších rozhovorů (a obě strany se na tom již shodly), jednání s Vietnamem byla v prosinci 2016 formálně ukončena. Právní revize textu dohody je hotova. V současnosti probíhají překlady a po následné ratifikaci se její vstup v platnost předpokládá v roce 2019. U cukru by mělo dojít k odstranění cel při dovozu do Vietnamu do 11 let (ovšem pouze v rámci kvóty, která je v současnosti zhruba 85 tis. tun s ročním 5 % navyšováním).

V roce 2013 bylo dále zahájeno jednání s Thajskem a poslední jednání se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku zatím nejsou naplánována další kola jednání.

V prosinci 2015 byla oficiálně zahájena jednání o dohodě o volném obchodu s Filipínami a v únoru 2017 proběhlo druhé kolo jednání. Termín dalšího kola zatím nebyl stanoven. V září 2016 se uskutečnilo úvodní jednání o dohodě o volném obchodu s Indonésií a v listopadu 2018 by mělo proběhnout již šesté kolo rozhovorů.

V červenci 2017 bylo dosaženo politické shody na dohodě o volném obchodu mezi EU a Japonskem. Při vyjednávání bylo možné pozorovat silné tlaky agrárního lobby Japonska proti uvolnění trhu se zemědělskými produkty. Dohoda byla dokončena v prosinci 2017 a v dubnu byla předložena ke schválení členskými státy EU. U položek skupiny 1701 se předpokládá zavedení celních preferenčních kvót při dovozu z EU do Japonska.

Jednání o zónách volného obchodu probíhají rovněž s řadou dalších zemí, např. s jihoamerickými zeměmi ze sdružení Mercosur (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay a Venezuela). Státy Mercosuru se dohodly na společné nabídce snížení cel už na konci července 2014, k vzájemné výměně nabídek s EU došlo až v květnu 2016. Zatím poslední 34. kolo jednání se uskutečnilo v červenci 2018. Podle vyjádření EK se předpokládá odstranění cel u 90 % položek vzájemného obchodu. Dovoz cukru z EU do zemí Mercosuru bude pravděpodobně ošetřen celní preferenční kvótou.

Jednání s Austrálií a Novým Zélandem o dohodě o volném obchodu byla formálně zahájena v červnu 2018 s tím, že první kolo rozhovorů proběhlo v červenci 2018.

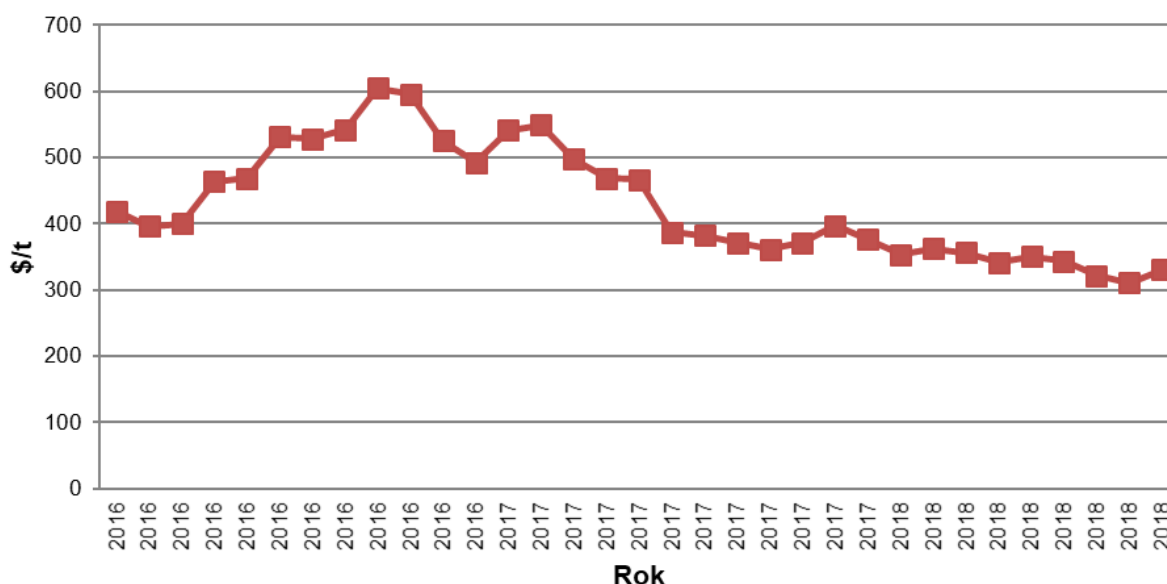
SVĚTOVÝ OBCHOD S CUKREM

Vývoj cen cukru na světových trzích

Zhruba 80 % cukru vyrobeného ve světě je prodáno v přímých kontraktech mimo světové burzy. Proto tzv. světová cena cukru nevyjadřuje stav cen cukru v celé své šíři, ale pouze v omezeném spektru obchodů. Je třeba pečlivě sledovat druh a popis předmětných prezentovaných dat. Současně nelze opomenout vykazování světové ceny v hodnotě surového cukru, tedy v nižší cenové hladině, než je cukr bílý.

Světová cena cukru London N.5 zaznamenala svoje maximum v září roku 2016, kdy dosáhla 605 \$/t. Následně nastalo období poklesu světové ceny cukru a v současné době se cena pohybuje kolem cca 331 \$/t (k 21. 9. 2018).

Světové ceny cukru London N.5

Pramen: Výbor pro SOT

Světová produkce cukru narůstá, v hospodářském roce 2015/2016 činila 164,75 milionu tun, v roce 2016/2017 dosáhla na 173,98 milionu tun, a v hospodářském roce 2017/2018 se i díky ukončení cukerných kvót v Evropské unii vyšplhala na 191,81 milionu tun. Světová produkce by podle prvotních odhadů měla v hospodářském roce 2018/2019 klesnout o necelé 4 miliony tun na 188,25 milionu tun.

Světový export cukru v hospodářském roce 2017/2018 posílil o 1,2 milionu tun na 63,1 milionu tun, a to zejména díky posílení exportu Evropské unie o 1,2 milionu tun na 3,7 milionu tun. Export posílilo i Thajsko o 900 000 tun na 9,5 milionu tun, naopak klesl export Brazílie o 1,4 milionu tun na 28,2 milionu tun.

Světový import cukru v hospodářském roce 2017/2018 zůstává stabilní na 53,7 milionech tun. Import posílily Spojené Arabské Emiráty (o 340 000 tun na 2,9 milionu tun, zejména z Brazílie), Kenya (o 320 000 tun na 700 000 tun, zejména z Brazílie), Tchaj-wan (o 250 000 tun na 960 000 tun, zejména z Thajska). Import klesl pro Indii (o 500 000 tun na 1,0 milionu tun, vzhledem k posílené produkci) a pro Evropskou unii (o 600 000 tun na 1,4 milionu tun).

Světové zásoby cukru v hospodářském roce 2017/2018 prudce vzrostly o 8,7 milionu tun na 49,5 milionu tun. Indie posílila zásoby o 3,5 milionu na 11,5 milionu tun, Thajsko o 2,1 milionu tun na 9,5 milionu tun, a Pákistán o 1,1 milionu tun na 3,8 milionu tun.

Evropská unie

V hospodářském roce 2016/17 došlo k nárůstu výroby cukru a tím i k významné nadvýrobě cukru v rámci Evropské unie o cca 1,9 mil. t cukru ve srovnání s předchozím hospodářským rokem, produkce v kampani činila 16,8 mil. t cukru. Plocha cukrové řepy se v hospodářském roce 2016/17 zvýšila na 1,4 mil. ha.

Výroba v kampani 2017/18 je odhadována na rekordních 21,1 mil. t cukru, což je přibližně o 4,3 mil. t cukru více oproti předchozímu hospodářskému roku. Plocha cukrové řepy je odhadována na 1,7 mil. ha, což je o 0,3 mil. ha více než v předchozím hospodářském roce. Průměrný výnos cukru činí 12,6 t/ha a řadí se tak k rekordním výsledkům. Z hospodářského roku 2016/17 do roku 2017/18 bylo převedeno 1,5 mil. t cukru.

Množství isoglukózy je pro hospodářský rok 2017/18 odhadováno na 600 tis. t, dovoz ve výši 10 tis. t, vývoz 50 tis. t a spotřeba je odhadována na 560 tis. t.

Podle údajů EK, nejvýznamnější producent Evropské unie, **Francie**, v rámci hospodářského roku 2017/18 osela 442,9 tis. ha, tj. o 67,9 tis. ha více než v předchozím roce. Jedná se o největší plochu mezi členskými státy Evropské unie vůbec. Výnos bílého cukru dosáhl hodnoty 13,8 t/ha. Výroba cukru v kampani 2017/18 je odhadována na 6 330,0 tis. t cukru, což je nárůst produkce o cca 1 649,7 tis. t cukru oproti předchozímu hospodářskému roku. V **Německu** je odhadována výroba cukru pro hospodářský rok 2017/18 na 5 161,4 tis. t cukru. Vyrobito se tak o 1 593,5 tis. t cukru více než v předchozím hospodářském roce. Výnos bílého cukru je odhadován na 13,4 t/ha a osevní plocha na 384,8 tis. ha, což je nárůst o 74,4 tis. ha oproti předchozímu roku. Třetím největším producentem cukru v rámci EU je **Polsko**. Odhad výroby cukru v Polsku pro hospodářský rok 2017/18 činí 2 312,8 tis. t cukru, což je o 352,1 tis. t cukru více než v předchozím roce. Výnos je také vyšší, 10,0 t/ha. Osevní plocha tvoří 231,7 tis. ha, což je o 28,8 tis. ha více oproti loňskému roku. Pěstitelé cukrové řepy ve **Velké Británii** v roce 2017/18 dosáhli výnosu 12,7 t/ha. Výroba cukru je odhadována na 1 363,5 tis. t cukru, což je o 446,4 tis. t cukru více oproti předchozímu hospodářskému roku. Nárůst je zaznamenán také u osevní plochy o 36,4 tis. ha oproti předchozímu hospodářskému roku 2016/17, osevní plocha v hospodářském roce 2017/18 je odhadována na 107,0 tis. ha. **Nizozemí** dosáhlo výnosu 15,4 t/ha. Osevní plocha tvoří 86,2 tis. ha, bylo oseto o 19,4 tis. ha více oproti předchozímu roku. Výroba cukru v kampani pro hospodářský rok 2017/18 činí 1 325,5 tis. t cukru, což je také více než v předchozím hospodářském roce. V **Belgii** je osevní plocha odhadována pro hospodářský rok 2017/18 na 64,7 tis. ha, což je o 8,3 tis. ha více než v předchozím roce. Výnos se řadí mezi rekordní v rámci celé EU, tvoří 15,0 t/ha a výroba cukru v kampani dosáhla 972,1 tis. t cukru. V **České republice**, je podle údajů MZe výroba bílého cukru ČR vyrobeného v ČR odhadována na 636,0 tis. t cukru, což je o 43,3 tis. t cukru více oproti předchozímu hospodářskému roku. Výnos bílého cukru dosáhl úrovně 10,98 t/ha z plochy 58,1 tis. ha cukrové řepy pro výrobu cukru. Co se týká **skandinávských zemí**, nejvyšší výroba cukru je odhadována v Dánsku, následně ve Švédsku a nejnižší ve Finsku. **Dánsko** vykazuje výnos 11,5 t/ha, výroba cukru v kampani se předpokládá 396,9 tis. t, tudíž nižší než v předchozím hospodářském roce. Osevní plocha tvoří 34,4 tis. ha. **Švédsko** vykazuje výnos 10,0 t/ha, očekává se výroba cukru 306,9 tis. t. Osevní plocha dosahuje hodnoty 30,8 tis. ha. **Finsko** udává výrobu cukru 64,2 tis. t. Výnos je oproti ostatním zemím podstatně nižší, dosahuje 6,1 t/ha. V rámci Finska bylo oseto pouhých 10,5 tis. ha. **Itálie** osela v hospodářském roce 2017/18 celkem 38,0 tis. ha, což je o 5,6 tis. ha více oproti předchozímu roku. Výnos je odhadován na 8,0 t/ha a výroba cukru v kampani je odhadována na 305,3 tis. t cukru. **Španělsko** odhaduje výrobu cukru v kampani 2017/18 na 536,4 tis. t cukru při výnosu 14,6 t/ha. Došlo k nárůstu osevní plochy o 4,0 tis. ha oproti předchozímu roku, tzn. oselo se 36,8 tis. ha. **Chorvatsko** vstoupilo do EU 1. července 2013, proto se ho týkala regulace již pro hospodářský rok 2013/14. Kvóta byla stanovena na 210 tis. t cukru (192 877 t v hodnotě bílého cukru). Výroba v roce 2011/12 činila 260,0 tis. t, následný rok klesla o 40 % na 153,0 tis. t, v hospodářském roce 2013/14 činila 192,9 tis. t a v hospodářském roce 2014/15 byla 359,9 tis. t. V hospodářském roce 2015/16 výroba cukru tvořila 119,6 tis. t a pěstitelé měli k dispozici 16,2 tis. ha při výnosu 6,7 t/ha. V hospodářském roce 2016/17 výroba cukru dosáhla 363,0 tis. t cukru,

plocha cukrové řepy činila 18,8 tis. ha s výnosem 11,0 t/ha. V hospodářském roce 2017/18 je výroba cukru v Chorvatsku odhadována na 229,1 tis. t cukru, plocha cukrové řepy je odhadována na 22,3 tis. ha s výnosem 10,3 t/ha.

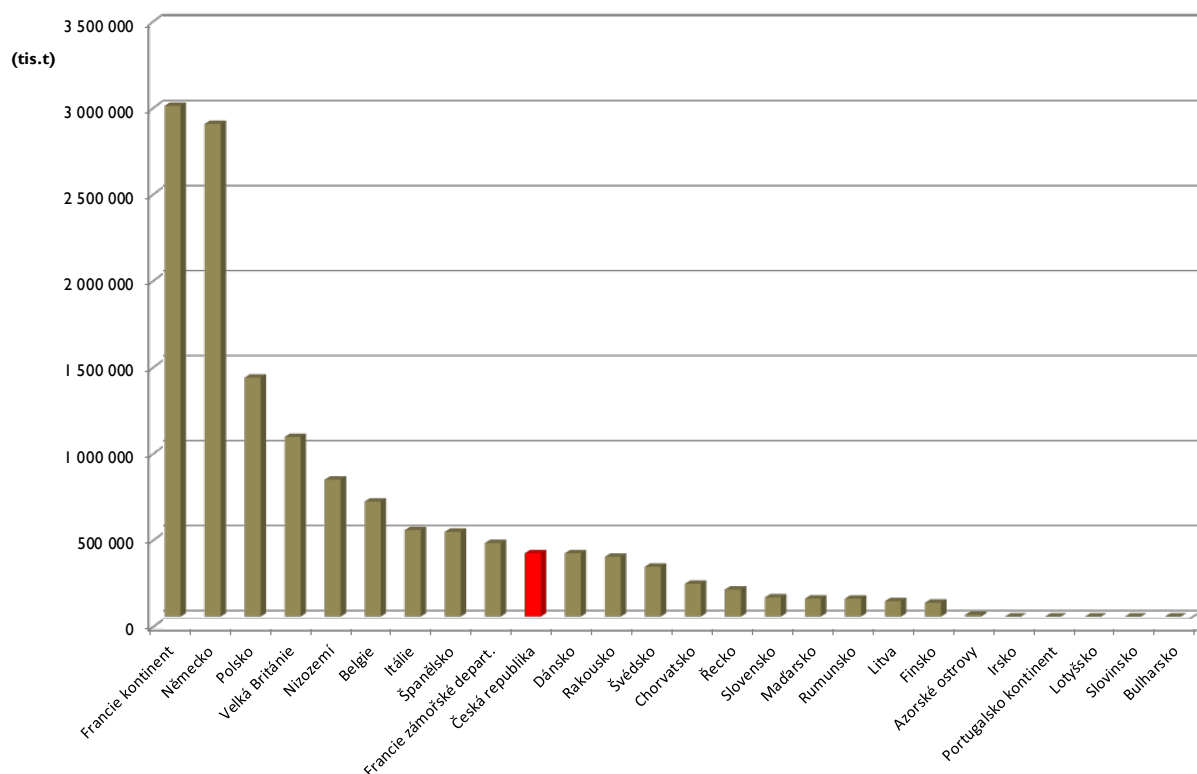
V hospodářském roce 2009/10 byl ukončen restrukturalizační proces cukrovarnického průmyslu, během něhož byla razantně snížena celková kvóta o 4 217 711 t cukru, což představuje snížení o 24,1 % oproti roku 2005/06. Od hospodářského roku 2009/10 tedy nedošlo ke změně v národních kvótách EU, došlo pouze k přesunu části kvóty z francouzských departmentů do kontinentální Francie (48 025 t) a došlo také k navýšení celkové kvóty pro EU 28 na **13 529 618 t** vstoupením **Chorvatska** do EU k 1. červenci 2013. Chorvatska se týkala regulace již pro hospodářský rok 2013/14. Kvóta byla stanovena na 210 tis. t cukru (**192 877 t** v hodnotě bílého cukru). Až tedy do dne 30. 9. 2017, kdy došlo k ukončení režimu produkčních kvót, kvóta cukru v Evropské unii činila 13 529 618 t.

Vývoj produkčních kvót cukru v tis. t v posledním kvótovém období

	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Dánsko	372 383	372 383	372 383	372 383	372 383	372 383	372 383	372 383
Německo	2 898 256	2 898 256	2 898 256	2 898 256	2 898 256	2 898 256	2 898 256	2 898 256
Řecko	1 587 02	1 587 02	1 587 02	1 587 02	1 587 02	1 587 02	1 587 02	1 587 02
Španělsko	498 480	498 480	498 480	498 480	498 480	498 480	498 480	498 480
Francie kont.	2 956 787	3 004 811	3 004 811	3 004 811	3 004 811	3 004 811	3 004 811	3 004 811
Francie zámoří	480 245	432 220	432 220	432 220	432 220	432 220	432 220	432 220
Irsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Itálie	508 379	508 379	508 379	508 379	508 379	508 379	508 379	508 379
Nizozemí	804 888	804 888	804 888	804 888	804 888	804 888	804 888	804 888
Rakousko	351 027	351 027	351 027	351 027	351 027	351 027	351 027	351 027
Portugalsko kont.	0	0	0	0	0	0	0	0
Azorské ostrovy	9 953	9 953	9 953	9 953	9 953	9 953	9 953	9 953
Finsko	80 999	80 999	80 999	80 999	80 999	80 999	80 999	80 999
Švédsko	293 186	293 186	293 186	293 186	293 186	293 186	293 186	293 186
Belgie	676 235	676 235	676 235	676 235	676 235	676 235	676 235	676 235
Velká Británie	1 056 474	1 056 474	1 056 474	1 056 474	1 056 474	1 056 474	1 056 474	1 056 474
Celkem EU 15	11 145 993	11 145 993	11 145 993	11 145 993	11 145 993	11 145 993	11 145 993	11 145 993
ČR	372 459	372 459	372 459	372 459	372 459	372 459	372 459	372 459
Lotyšsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Litva	90 252	90 252	90 252	90 252	90 252	90 252	90 252	90 252
Chorvatsko	-	-	-	-	192 877	192 877	192 877	192 877
Maďarsko	105 420	105 420	105 420	105 420	105 420	105 420	105 420	105 420
Polsko	1 405 608	1 405 608	1 405 608	1 405 608	1 405 608	1 405 608	1 405 608	1 405 608
Slovinsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovensko	112 320	112 320	112 320	112 320	112 320	112 320	112 320	112 320
Bulharsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Rumunsko	104 689	104 689	104 689	104 689	104 689	104 689	104 689	104 689
Celkem EU 13	2 190 748	2 190 748	2 190 748	2 190 748	2 383 625	2 383 625	2 383 625	2 383 625
Celkem EU 28	13 336 741	13 336 741	13 336 741	13 336 741	13 529 618	13 529 618	13 529 618	13 529 618

Pramen: EK

Přehled posledních produkčních kvót cukru v EU

Pramen: EK

Výroba cukru a sklizňové plochy cukrové řepy v EU

V hospodářském roce 2017/18 dosáhla podle odhadů plocha cukrové řepy v EU 28 celkem **1 678 tis. ha**. Tato výměra je o 18,5 % vyšší než v předchozím hospodářském roce. V hospodářském roce 2018/2019 by mělo dojít k poklesu osevní plochy v Evropské unii o cca o 1,7 %, 29 000 ha, a to z důvodu zmenšení osevní plochy v Chorvatsku, Rakousku a Polsku.

Oproti hospodářskému roku 2016/17 je předpokládán v roce 2017/18 nárůst výnosu cukru na **12,6 t/ha**.

V porovnání s předchozím hospodářským rokem 2016/17, kdy výroba v kampani dosáhla úrovně 16 836,7 tis. t bílého cukru, došlo v roce 2017/18 k výraznému nárůstu na **21 144,5 tis. t** bílého cukru, což je o 25,6 % více (řada členských států EU osela výrazně vyšší plochy cukrové řepy). Hospodářský rok 2017/18 se tak zařadil mezi rekordní ročníky. V hospodářském roce 2018/2019 by se produkce cukru měla stabilizovat na 19,1 milionu tun, což by bylo o 9,5 % pod úrovní produkce Evropské unie ve srovnání s hospodářským rokem 2017/18.

Převedeno z předchozího hospodářského roku bylo 1 457,3 tis. t. Množství vyrobené isoglukózy (modifikovaného kukuřičného škrobu) je odhadováno na 600 000 t.

Výroba a výnos cukru ve vybraných zemích Evropské unie v letech 2014/15 až 2017/18

	Výroba v kampani (tis.t)				Výnos (t/ha)				Plocha (tis. ha)			
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2014/15*	2015/16	2016/17	2017/18	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Belgie	846,6	749,4	729,1	972,1	-	13,6	11,4	15,0	60,0	53,7	56,4	64,7
Dánsko	476,4	310,9	400,3	396,9	-	12,5	12,2	11,5	36,0	24,8	32,7	34,4
Finsko	138,2	120,2	138,0	64,2	-	4,8	6,1	6,1	14,0	12,5	11,6	10,5
Francie**	5071,9	4 566,4	4 680,3	6 330,0	-	13,0	12,4	13,8	371,0	349,6	375,0	442,9
Chorvatsko	359,9	119,6	363,0	229,1	-	6,7	11,0	10,3	27,0	16,2	18,8	22,3
Itálie	692,6	480,4	377,8	305,3	-	7,3	7,8	8,0	52,0	38,1	32,4	38,0
Německo	4494,7	2 953,2	3 567,9	5 161,4	-	11,8	12,3	13,4	348,0	282,7	310,4	384,8
Nizozemsko	1 093,9	765,3	872,8	1 325,5	-	13,4	13,1	15,4	76,0	56,9	66,8	86,2
Portugalsko***	0,4	9,9	9,9	-	-	-	-	-	0	0,1	0,1	-
Rakousko	391,8	408,2	486,5	467,7	-	9,4	12,0	10,9	51,0	45,4	43,6	42,8
Řecko	193,5	150,7	221,4	36,5	-	5,1	6,0	5,9	7,0	4,9	5,3	6,2
Španělsko	606,5	552,2	468,2	536,4	-	15,3	14,6	14,6	39,0	37,0	32,8	36,8
Švédsko	382,4	257,8	336,5	306,9	-	10,3	10,8	10,0	34,0	19,0	30,1	30,8
UK	1 446,5	977,6	917,1	1 363,5	-	13,2	12,7	12,7	103,0	74,2	70,6	107,0
Litva	183,3	128,0	163,2	140,6	-	8,1	9,7	9,3	16,0	12,3	14,7	15,2
Maďarsko	129,9	128,8	158,3	142,0	-	7,5	10,5	9,3	11,0	15,0	13,7	15,3
Slovensko	206,5	200,2	221,0	179,6	-	7,7	9,5	8,0	22,0	21,7	21,7	22,5
Rumunsko	219,0	176,9	171,0	218,5	-	6,0	7,0	7,9	29,0	23,6	23,7	27,6
Polsko	1 983,0	1 423,8	1 960,7	2 312,8	-	8,5	10,3	10,0	198,0	171,6	202,9	231,7
ČR	596,4	455,9	593,7	655,5	-	9,3	11,9	11,3	66,0	53,6	52,3	58,1
CELKEM	19 513,5	14 935,4	16 836,7	21 144,5	12,2	10,9	11,5	12,6	1 558,0	1 313,0	1 416	1 678

Pramen: Výbor pro SOT ze dne 27. 9. 2018

Poznámka: Výnos cukru z hektaru je počítán metodicky chybně, jelikož do výpočtu pro výrobu cukru z jednoho hektaru je započítán neznámý údaj plochy cukrové řepy včetně řepy pro průmyslové využití na výrobu kvasného lihu. Od roku 2008/09 jsou tak za ČR uváděny chybné údaje; správně má být: 9,42 za rok 2008/09, 9,30 za rok 2009/10, 8,79 za rok 2010/11, 11,25 za rok 2011/12, 10,35 za rok 2012/13, 9,72 za rok 2013/14, 11,00 za rok 2014/15, 10,05 za rok 2015/16, 11,32 za rok 2016/17 a 10,98 za rok 2017/18.

V tabulce jsou uvedeny hodnoty čisté výroby cukru v dané kampani, bez započteného převedeného cukru z předchozího hospodářského roku.

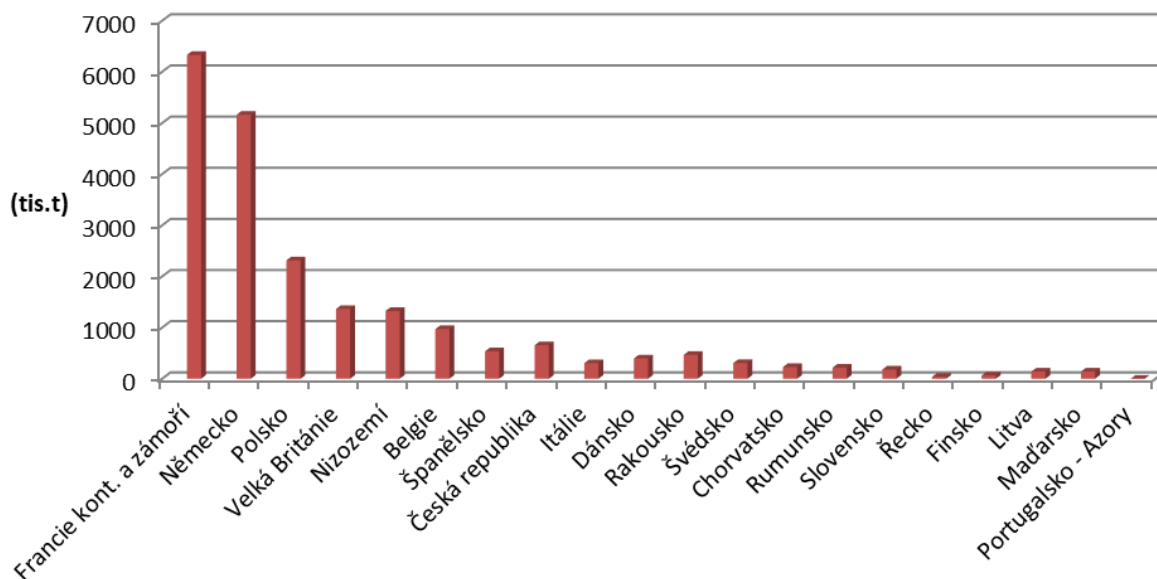
* V rámci hospodářského roku 2014/15 EK uvedla pouze průměrný výnos za celou EU.

** Pod pojmem Francie je zahrnuta Francie kont. a Francie zámoří.

*** Pod pojmem Portugalsko je zahrnuto Portugalsko kont. a Azorské ostrovy.

V hospodářském roce 2017/18 se jedná o odhad.

Odhad výroby cukru v EU; hospodářský rok 2017/18

Pramen: EK

Bilance výroby a spotřeby cukru v EU

Bilance výroby a spotřeby cukru v EU (v mil. t)

	2017/2018*	2016/2017			2015/2016			2014/2015		
	prozatímní údaje	konečné údaje			konečné údaje			konečné údaje		
		nadkvóta	celkem	kvóta	nadkvóta	celkem	kvóta	nadkvóta	celkem	kvóta
Počáteční zásoba	2,174	0	1,001	1,001	0	1,331	1,331	0,000	2,013	2,013
Výroba	21,144	4,338	18,552	14,214	4,169	18,406	14,237	6,603	20,837	14,234
Dovozy	1,850	0,007	3,036	3,029	0,034	3,494	3,460	0,004	3,389	3,385
Celková nabídka	25,168	4,345	22,589	18,244	4,203	23,231	19,028	6,607	26,239	19,632
Spotřeba	16,519	1,582	17,480	15,898	1,946	18,465	16,519	2,624	19,382	16,758
Vývozy	1,507	1,296	2,905	1,609	1,330	2,837	1,507	1,320	2,863	1,543
Konečná zásoba	1,001	1,467	2,204	0,737	0,927	1,928	1,001	2,663	3,994	1,331
Celková poptávka	19,027	4,345	22,589	18,244	4,203	23,23	19,027	6,607	26,239	19,632

Pramen: Výbor pro SOT ze dne 27. 9. 2018

* Hospodářský rok 2017/18 je prvním bezkvótovým rokem, proto tabulka není rozdělena.

V tabulce jsou uvedeny hodnoty výroby cukru v dané kampani se započteným převedeným cukrem z předchozího hospodářského roku.

V hospodářském roce 2017/18 výrazně poklesly dovozy cukru do Evropské unie, protože trh s cukrem po pádu cen v Evropské unii není pro dovozce cukru příliš atraktivní, naopak vývozy výrazněji vzrostly, protože došlo ke zrušení vývozního ročního limitu stanoveného WTO 1,35 mil. t cukru. Vývozní cena bílého cukru z Evropské unie činí pouze 330 EUR /t (k červnu 2018).

Ve srovnání s předchozí sezónou došlo v hospodářském roce 2017/18 k nárůstu exportu cukru o 148 %. Vzhledem k poklesu produkce cukru v souvislosti se suchem by export cukru z EU měl klesnout o 700 000 t na 3,0 milionu tun v hospodářském roce 2018–2019. EU se díky posílení exportu stala po Brazílii druhým největším světovým exportérem cukru. Celkový dovoz cukru pro období 2017/18 by měl být redukován až na 1,86 milionu tun. Import cukru v hospodářském roce 2017/18 klesl ve srovnání s předchozí sezónou o 50 %, v hospodářském roce 2018/19 by měl zůstat na úrovni z roku 2017/18.

Kumulovaný dovoz ze zemí EPA/EBA dosáhl k 18. 9. 2018 celkem 0,521 milionů tun. Celkový kumulovaný dovoz od října 2017 do 18. 9. 2018 dosáhl 1,253 milionu tun.

Zásoby cukru v EU k 31. 7. 2018 činily zhruba 5,757 milionů tun, zatím co k 31. 7. 2017 zásoba tvořila 2,835 milionu tun.

Produkce isoglukózy v hospodářském roce 2017/2018 postupně roste, v červenci se přibližuje hranici 500 000 tun (k 31. 1. 2018 činila 275 000 tun).

Ukončení režimu cukerných kvót v Evropské unii vedlo k posilování produkce cukru v řadě producentů zemí. Francie v roce 2017/2018 posílila produkci o cca 35 %, Německo o 45 %, Nizozemí o 52 %, Velká Británie o 49 % a Belgie o 33 %. Tento fakt způsobil značný pokles cen bílého cukru na trhu Evropské unie, což dokládá níže uvedená tabulka. Dle posledních údajů Evropské komise, cena bílého cukru v rámci Evropské unie v červenci 2018 činila pouze 346 EUR/t, přičemž ještě v říjnu 2017 byla 422 EUR/t. Cena bílého cukru tedy klesla pod referenční úroveň stanovenou Evropskou komisí 404 EUR/t. Jedná se o období historicky nejnižších cen bílého cukru v EU.

Evropská komise očekává, že ceny bílého cukru zůstanou i v hospodářském roce 2018/2019 vlivem nadprodukce cukru a zvyšujících se zásob cukru nízké.

Ceny bílého cukru byly v prvních 9 měsících roku 2017 stabilní, pohybovaly se mezi 490 až 501 EUR/t. Podle údajů Evropské komise ale mezi zářím 2017 a únorem 2018 došlo k prudkému poklesu cen bílého cukru ze 490 na 372 EUR/t (-118 EUR/t, -24,08 %). V březnu došlo k mírnému nárůstu ceny bílého cukru na 376 EUR/t (+1,08 % oproti předchozímu měsíci). V červenci došlo k opětovnému poklesu ceny na 346 EUR/t (-4,16 % oproti červnu). Cena cukru z července 2018 je o 30,94 % pod úrovní cen z července 2017, a o 21,0 % pod úrovní cen z června 2016. V porovnání s rokem 2013 jsou ceny r. 2018 prakticky 50% nižší.

Evropská komise opakovaně uvádí, že tuto situaci očekávala vzhledem k nadvýrobě cukru. V současné době nehodlá přijmout žádná mimořádná opatření na podporu odvětví cukr – cukrová řepa a doporučila členským státům, aby snížily osevní plochy cukrové řepy, což je nepřípustná varianta pro tradičního výrobce cukru, Českou republiku.

Vzhledem ke špatným klimatickým podmínkám v České republice v roce 2018 (sucho) se očekává značný propad ve výnosech o více než 20 %, což v kombinaci s nízkou cenou cukru bude mít dopad na kontraktaci cukrové řepy v roce 2019, tj. na pokles osevních ploch cukrové řepy v České republice.

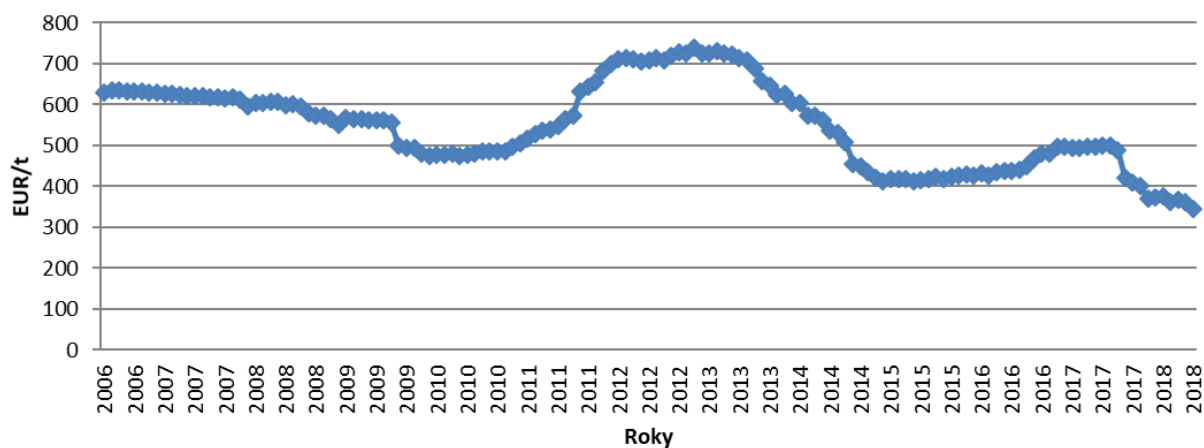
Průměrné ceny cukru a průmyslového cukru uvnitř EU v roce 2013 až 2018

	Průměrné ceny bílého cukru (EUR/t)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
leden	738	627	422	429	496	371
únor	724	603	414	427	497	372
březen	726	604	419	433	495	376
duben	730	573	417	428	495	362
květen	725	574	419	434	497	368
červen	722	562	414	437	498	361
červenec	713	536	415	438	501	346
srpen	709	532	419	442	501	
září	689	509	425	450	490	
říjen	657	455	417	470	422	
listopad	647	449	423	480	411	
prosinec	624	435	427	479	400	

Pramen: Výbor pro SOT 27. 9. 2018

Vývoj průměrné ceny bílého cukru v EU

Průměrné ceny bílého cukru v rámci společenství

Pramen: EK

Vývoj cen zemědělských výrobců cukrové řepy v EU a ČR

Až do zrušení kvót na cukr se nákupní ceny cukrové řepy odvíjely od úředně stanovené minimální ceny podle platných předpisů EU. V posledním kvótovém roce byla minimální cena cukrové řepy stanovena ve výši 26,29 EUR/t. Uvedená hodnota platila naposledy pro hospodářský rok 2016/17.

V období od hospodářského roku 2017/18, tj. v období volného tržního hospodářství se cukrovarnické podniky a pěstitelé cukrové řepy dohadují na ceně za dodanou cukrovou řepu již bez vymezených limitů a regulativů.

Skutečné nákupní ceny cukrové řepy v ČR od hospodářského roku 2017/18 odráží zejména situaci na trhu s cukrem z pohledu jeho dostatku či nedostatku a výhledu poptávky.

Poslední dva roky v kvótovém režimu se cena cukrové řepy pohybovala, po předchozím období, okolo 852 Kč/t. Bylo to dáno dobrým zpeněžením řepy ve velmi suchém ročníku 2015 a následně i zvýšenou poptávkou po cukru. První post kvótový rok přinesl očekávatelné snížení ceny cukrové řepy o 24 Kč/t, na hodnotu 827 Kč/t. S ohledem na předpokládanou nadprodukcii cukru z kampaně 2018/19 lze také očekávat i snížení ceny cukrové řepy ze sklizně roku 2018.

Ceny zemědělských výrobců cukrové řepy (Kč/t)*

Skutečné konečné ceny za dodanou cukrovou řepu vycházejí z jiné metodiky výpočtu, nelze vyloučit odlišnosti v praxi.

Rok	Leden	Únor	Březen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Průměr za HR	Minimální cena EUR/t**
1999		-	-	892	806	751	756	801	
2000		-	-	1 000	959	961	979	981	
2001	1 006	-	-	963	961	964	969	963	
2002	956	-	-	997	987	977	932	961	
2003	911	-	-	958	964	947	934	953	
2004	960	-	-	1 440	1 588	1 555	1 429	1 417	
2005	1 073	-	-	-	1 400	1 428	1 152	1 218	43,6
2006	764	-	-	-	1 005	1 044	1 081	1 048	32,9
2007	-	-	-	-	868	852	819	846	29,8
2008	-	-	-	-	803	802	817	799	27,8
2009	773	-	-	-	759	757	755	749	26,3
2010	726	-	-	-	673	692	721	700	26,3
2011	713	-	-	-	719	871	837	783	26,3
2012	759	731	-	-	830	844	806	792	26,3
2013	779	699	-	-	795	831	855	833	26,3
2014	822	862	-	870	808	827	817	795	26,3
2015	807	780	653	-	862	858	841	853	26,3
2016	850	831	941	-	869	848	841	851	26,3
2017	833	864	-	871	817	811	780	827	26,3
2018	815	870	-						

Pramen: ČSÚ se zpracov. MZe

Poznámka: * Do roku 2005 jsou počítány roční vážené průměry, které se od průměrů za hospodářské roky liší.

* Přepočteno na 16% cukernatost, cena stanovena předpisem EU.

Vývoj cen cukru v ČR

V dubnu roku 2017 hodnotou 14,57 Kč/kg bylo dosaženo pomyslného vrcholu cen cukrovarů, přičemž obdobná cena byla naposledy zaznamenána na podzim 2014. Od jara 2017 lze pozorovat a konstatovat pouze pád. Nejdříve pozvolný, vzápětí však strmý, místy s velkými meziměsíčními rozdíly. Pád cen pokračoval po většinu roku 2018 a pokračovat bude i dál. S ohledem na nepříznivá očekávání trhu lze odhadovat další propad ceny i pod 8 Kč/kg. **Jedná se o bezprecedentní situaci s cenami cukru od cukrovarů za celou dobu jejich sledování. Dosahované hodnoty pokaždé prolamují dříve nepředstavitelné meze.**

Průměrná cena z cukrovarů se meziročně v období 2016 až 2017 **zvýšila o 0,80 Kč/kg**. Přesto, že v druhé polovině roku začala cena prudce klesat, hodnoty z první poloviny roku stačily na meziroční nárůst. Průměr CPV roku **2016** dosáhl hodnoty **12,54 Kč/kg**, o rok později průměr skončil na hodnotě **13,34 Kč/kg**. Vývoj cen je plně navázán na vliv cenového vývoje na trhu EU.

Tzv. referenční cena cukru, stanovená předpisy EU, na **404,4 EUR/t**, platí od hospodářského roku 2009/10, a to i po zrušení kvót na cukr. Není zcela zřejmé, k čemu referenční cena slouží, protože její překročení směrem dolů není zřetelně právně upraveno. V praxi byla tato fixní hodnota překročena počínaje prosincem roku 2017 a je otázkou kdy, případně na jak dlouho se cena cukrovarů vrátí zpátky přes hranici referenční ceny.

Spotřebitelská cena krystalového cukru na trhu ČR dosáhla v roce 2017 průměru **20,32 Kč/kg**, tzn. meziročně výrazně a skokově stoupla o **15,32 % (2,17 Kč/kg)**. Již tradičně SC cukru nekopírovala vývoj CPV, ba naopak od konce roku 2016 stoupla a udržovala se vysoko nad 20 Kč/kg prakticky po celý rok s rekordem v srpnu hodnotou 20,60 Kč/kg. Teprve v závěru roku a po většinu roku 2018 cena klesala místy o 2 Kč/kg, nicméně se udržovala ve stejné hladině dokonce s mírnými mezi měsíčními nárůsty.

Moučkový cukr je specifickou komoditou, která prodělala během roku 2017 obdobný vývoj jako krystalový cukr – vzestup, i když mírnější. Cena moučkového cukru skončila na ročním průměru **22,11 Kč/kg**, což je o **2,93 Kč/kg více** v porovnání s předchozím rokem. Cena moučky vykazovala oscilující pohyb i během roku 2018, až teprve v září došlo k výraznému propadu.

Ceny průmyslových výrobců (CPV) krystalového cukru (Kč/kg)*

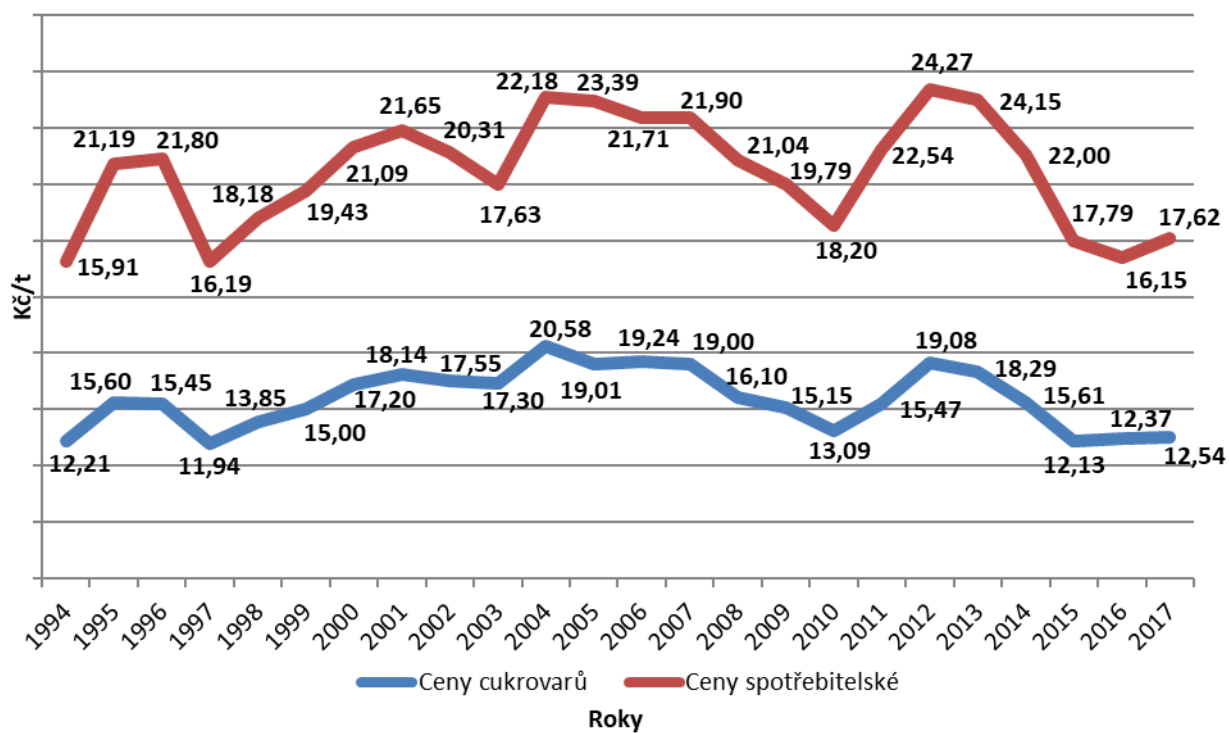
Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Ø roku
2000	16,01	16,72	16,67	16,67	16,62	16,64	16,60	17,80	18,20	18,17	18,16	18,14	17,20
2001	18,15	18,18	18,17	18,16	18,16	18,12	18,14	18,16	18,16	18,17	18,03	18,04	18,14
2002	18,03	18,07	17,96	17,92	17,90	17,90	17,30	17,27	17,64	18,01	17,90	14,65	17,55
2003	13,80	17,16	17,32	17,22	17,20	17,86	17,94	17,93	17,97	18,00	18,00	17,99	17,30
2004	17,76	17,74	17,74	17,74	20,08	22,62	22,78	22,36	22,88	22,08	21,64	21,55	20,58
2005	20,42	20,11	20,26	19,78	19,03	18,71	18,20	17,81	17,86	18,59	18,59	18,75	19,01
2006	18,55	18,58	18,59	18,88	18,70	18,85	19,44	19,53	19,68	20,05	20,09	19,98	19,24
2007	19,72	19,70	19,69	19,72	19,50	19,10	19,00	18,74	18,44	18,26	18,12	18,00	19,00
2008	17,47	17,53	17,35	16,50	16,18	15,48	15,47	15,57	15,43	15,35	15,43	15,44	16,10
2009	15,82	16,15	15,76	15,90	15,98	15,90	15,66	15,06	14,82	13,85	13,47	13,37	15,15
2010	13,41	13,42	13,22	13,07	12,79	13,24	13,03	12,77	12,89	13,14	13,15	12,95	13,09
2011	12,86	13,43	13,65	14,82	15,66	15,51	15,54	15,81	16,20	16,20	17,56	18,06	15,48
2012	18,77	19,06	19,03	18,93	19,14	19,30	19,40	19,25	19,03	19,07	19,13	18,84	19,08

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Ø roku
2013	19,08	19,01	19,09	18,78	18,20	18,59	18,47	18,20	17,91	17,92	17,15	17,03	18,29
2014	17,29	17,10	17,01	16,49	15,91	15,98	15,51	15,31	15,31	14,66	13,70	13,13	15,61
2015	12,74	12,43	12,29	12,02	12,01	12,01	11,88	11,87	11,81	11,95	12,18	12,35	12,13
2016	12,46	12,40	12,31	12,35	12,35	12,30	12,36	12,36	12,52	12,83	13,13	13,08	12,54
2017	13,70	14,19	14,40	14,57	14,55	14,24	13,70	13,47	13,50	11,98	11,12	10,62	13,34
2018	10,52	10,28	9,90	10,01	9,75	9,68	9,27	8,95	8,85				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * Od ledna 2005 udává ČSÚ měsíční ceny jako vážené průměry.

Vývoj průměrné ceny cukru průmyslových výrobců v ČR

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny (SC) krystalového a moučkového cukru (Kč/kg)

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Ø roku
Krystalový cukr													
2000	20,40	20,45	20,54	20,57	20,56	20,60	20,63	21,00	21,64	22,20	22,29	22,21	21,09
2001	22,02	21,80	21,76	21,65	21,77	21,66	21,62	21,59	21,64	21,61	21,47	21,16	21,65
2002	21,33	21,14	20,64	20,76	20,66	20,25	20,08	20,00	20,01	19,97	19,93	18,95	20,31
2003	18,85	17,90	17,71	17,34	17,12	16,98	16,89	16,79	17,09	17,91	18,61	19,03	17,63
2004	19,32	19,23	19,20	19,12	19,37	19,73	21,37	25,82	26,10	25,78	25,69	25,40	22,18
2005	24,93	24,71	24,48	24,42	24,36	23,40	22,78	22,43	21,86	21,79	21,24	21,26	23,39
2006	21,23	21,19	21,15	21,26	21,21	21,23	21,75	22,30	22,48	22,44	22,28	22,07	21,71
2007	22,15	22,33	22,35	22,25	21,78	21,78	22,06	21,90	21,48	21,50	21,58	21,59	21,90
2008	22,21	21,83	21,06	21,68	21,57	20,52	20,94	20,91	20,58	20,52	20,55	20,16	21,04
2009	20,63	20,43	20,43	19,49	19,73	19,42	20,32	19,89	19,81	18,86	19,42	19,10	19,79
2010	18,23	19,02	18,47	18,95	18,75	18,25	17,81	18,24	17,44	17,96	17,52	17,75	18,20
2011	17,47	19,14	19,28	22,90	23,17	24,00	24,25	23,54	24,08	24,81	24,46	24,85	22,54
2012	23,84	24,76	24,95	23,91	24,47	24,65	24,32	24,43	24,41	23,81	23,49	24,20	24,27
2013	24,35	24,50	24,54	24,36	23,67	23,98	24,09	24,21	23,95	24,26	23,90	24,04	24,15
2014	24,30	24,00	23,86	22,94	23,29	22,69	21,66	21,57	20,91	19,73	19,71	19,39	22,00
2015	19,35	19,92	19,18	19,34	19,01	17,51	17,60	17,68	16,70	16,27	15,18	15,70	17,79
2016	15,71	15,69	16,15	16,51	16,67	16,70	17,91	18,25	18,64	19,37	19,50	20,31	17,62
2017	20,01	20,54	20,33	20,04	19,89	20,15	20,27	20,60	20,16	20,36	19,48	17,79	20,32
2018	18,67	18,65	19,25	18,14	17,16	17,00	14,56	13,82	12,47				
Moučkový cukr													
2006*	25,35	25,37	25,46	25,04	25,23	25,02	25,07	25,12	24,76	24,82	23,98	24,67	25,00
2007*	25,69	25,54	24,82	24,82	25,17	24,69	25,54	25,61	24,16	25,70	23,82	23,79	25,17
2008*	25,20	25,48	23,78	25,72	25,51	24,27	25,60	25,16	24,93	24,22	24,18	23,69	24,81
2009*	24,31	25,06	24,45	22,46	23,40	22,64	21,67	21,98	21,64	20,49	20,36	20,50	22,41
2010*	22,15	21,63	21,16	21,31	21,20	20,47	20,37	20,68	20,46	20,51	20,75	19,09	20,81
2011*	21,06	21,17	21,49	21,89	24,15	24,56	25,01	25,08	24,41	24,81	25,05	24,45	23,60
2012*	25,19	25,05	24,84	24,93	24,72	24,46	23,95	24,06	23,87	24,36	24,16	24,61	24,52
2013*	25,13	25,41	25,10	24,65	25,09	24,60	24,99	25,13	24,82	25,31	24,87	23,80	24,91
2014*	25,14	24,86	25,15	24,21	25,22	24,75	24,52	25,14	23,94	25,12	22,44	22,96	24,45
2015*	24,02	23,13	22,15	20,20	22,00	21,58	21,62	20,13	20,93	19,88	18,96	18,05	21,06
2016*	19,15	17,81	17,45	18,33	18,74	18,04	18,87	18,65	19,20	20,47	21,92	21,50	19,18
2017*	22,38	22,29	21,65	21,28	22,54	22,21	22,99	22,71	23,02	22,69	20,97	20,56	22,11
2018*	22,21	21,67	18,10	19,84	19,78	20,34	21,23	19,38	16,84				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * Moučkový cukr

PĚSTOVÁNÍ ŘEPA A CUKROVARNICKÁ KAMPAŇ V ROCE 2017/18 V ČR

Průběh klimatického a vegetačního období cukrové řepy v ČR v roce 2017

Rok 2017 pokračoval v trendu posledních let, ve zcela jiném časovém a prostorovém rozmístění teplot a srážek, než které panovaly v klasickém rytmu jaro, léto, podzim a zima. Výkyvy v úhrnu srážek nabývají rok od roku na větším významu, což se potvrdilo i v roce 2017, který byl typický „horkou“ a suchou zimou a mokřím podzimem. Rok 2017 byl celkově teplotně výrazně abnormální (průměr 8,6 °C) o 0,7 °C oproti dlouhodobému průměru a srážkově celkově normální (úhrn 683 mm) k dlouhodobému normálu 686 mm (1 mm=1 l/m²).

Teplotně lze hodnotit sezónu jako výrazně nadprůměrnou. Již počátek roku byl kombinací extrémů – nadprůměrně mrazivého ledna (průměr -5,6 °C) a vyloženě horkého a suchého února a března (odchylka od normálu +2,3 °C). Nejteplejším měsícem roku byl srpen s průměrem +18,8 °C a s odchylkou +1,5 °C. Největší teplotní odchylka byla zaznamenána v Jihomoravském kraji +0,9 °C, ostatní řepářské kraje se pohybovaly většinou okolo +0,6 °C. Slunečního svitu byl poměrně dostatek, proto cukernatost dosáhla stabilního celorepublikového výsledku.

Z pohledu srážek lze rok 2017 hodnotit jako normální. Nejvíce srážek napršelo v červenci (90 mm) a v říjnu (81 mm). Nejmenší úhrn byl zaznamenán v měsících únor a květen, kdy napršelo jen 63 % normálu. Od září do prosince napršelo tolik vody, že to sice zachránilo celkový roční úhrn, ale sklizeň řepy učinilo více než svízelnou.

Setí cukrové řepy proběhlo na většině ploch během čtyř týdnů na přelomu března a dubna více méně do velmi suché půdy. Naštěstí v dubnu pršelo, a tak porosty velmi dobře vzešly a rychle se zapojily. Květen a následně i červen svým přísuškem dobře se vyvíjející porosty řepy zbrzdily, avšak následné srážky v červenci situaci zachránily a umožnily bohatý nárůst kořene řepy. Sušší srpen ideálně nahrál tvorbě cukru, který se pak v řepě udržel až do sklizně i přes abnormální srážky.

Sklizeň cukrové řepy proběhla v podmínkách, které dlouho zůstanou v paměti pěstitelů, sklízecích osádek a cukrovarů. Na rozdíl od předchozího ročníku řepářská a cukrovarnická sezóna proběhly poměrně dobře a s výbornými výsledky, až na jedno ale. Srážkově bohatý podzim v Čechách učinil sklizeň velice komplikovanou fází roku. Srážky významně zkomplikovaly sklizeň, předčištění a odvoz řepy z polí, který na mnoha místech připomínal spíše vojenské cvičení v bažinatých oblastech. Zvýšily se náklady na naftu, kde se její spotřeba vyšplhala i na 2 až 2,5 násobek normálu (pro vyorání 1 ha řepy spotřeba stoupla ze 40 l i na 80–100 l). Mnohde se se sklizní čekalo zejména na těžších půdách na přímrazky, aby řepa byla vůbec vyoratelná. Někteří pěstitelé odkládali sklízecí práce od října až do prosince. V tomto měsíci sklizeň byla nezvykle v plném proudu, jak na podzim. Celé stovky hektarů řepy byly sklizeny až v lednu, skončilo se na Nymbursku až okolo 20. ledna. Nakonec se podařilo nejenom veškerou řepu sklídit, ale dostat ji i z polí a zpracovat v cukrovarech.

Přehled cukrovarů v kampani 2017/18

Celkový počet cukrovarů pracujících v cukrovarnické kampani **2017/18** byl stejný jako v předchozím období: osm; tři v Čechách a pět na Moravě, jak uvádí následující tabulka.

Přehled cukrovarnických podniků se závody v ČR v cukrovarnické kampani 2017/18

Cukrovarnický podnik	Závod
TereosTTD, a.s.	Dobrovice České Meziříčí
Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Hrušovany n/Jevišovkou Opava-Vávrovice
Hanácká potravinářská společnost s.r.o.	Prosenice
Litovelská cukrovarna, a.s.	Litovel
Cukrovar Vrbátky, a.s.	Vrbátky
ED&F Man Ingredients s.r.o.	Zvoleněves

Pramen: SZIF

Většina cukrovarnických podniků vyrábí cukr z cukrové řepy, avšak od roku 2015 je schválen také podnik vyrábějící cukr z meziproductů pocházejících z cukrové třtiny, společnost ED&F Man Ingredients s.r.o. s cukrovarem ve Zvoleněvsi. Podle klasické terminologie se jedná o suchou rafinerii cukru.

Zůstala také stejná vlastnická struktura majitelů řepných cukrovarů: fyzické osoby se podílejí na zhruba 18 % roční výroby prostřednictvím cukrovarů Litovel, Prosenice a Vrbátky, ostatní část, zhruba 82 %, připadá na nadnárodní cukrovarnické skupiny (francouzský Tereos v Čechách a rakouská Agrana na Moravě obě po dvou cukrovarech). V rámci evropského cukrovarnictví je Tereos největším výrobcem cukru ve Francii a celkově čtvrtý v Evropě. Agrana, se sídlem v Rakousku, je dceřinou společností německé společnosti Südzucker, která je zároveň i největším evropským výrobcem cukru.

Přehled jmenovitých (teoretických) výkonů cukrovarů ve zpracování řepy za jeden den

Název skupiny	Cukrovar	Výkon				
		2013/14 (t/dř.)	2014/15 (t/dř.)	2015/16 (t/dř.)	2016/17 (t/dř.)	2017/18 (t/dř.)
	Dobrovice	14 300	15 000	15 000	15 000	15 000
	České Meziříčí	7 300	7 300	7 500	7 800	7 800
TereosTTD, a.s.		21 700	22 300	22 500	22 800	22 800
	Hrušovany n/Jev.	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
	Opava-Vávrovice	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Moravskoslezské cukrovary, a.s.		8 600	8 600	8 600	8 600	8 600
Cukrovar Vrbátky, a.s.	Vrbátky	2 000	2 000	2 000	2 100	2 100
Litovelská cukrovarna, a.s.	Litovel	2 300	2 300	2 300	2 400	2 400
Hanácká potravinářská společnost s.r.o.	Prosenice	2 000	2 000	2 000	3 000	3 000
ČR – průměr		5 230	5 300	5 340	5 540	5 540
ČR – celkový jmenovitý výkon		36 600	37 200	37 400	38 800	38 800
ČR jmenovitý výkon / l společnost		7 320	7 440	7 480	7 760	7 760

Pramen: vlastní odhad MZe

Konečné výsledky cukrovarnické kampaně v ČR v roce 2017/18

Cukrovarnická kampaň **2017/18** skončila v dosažených množstvích jednoznačně jako rekordní. A to nejenom v posledních letech, ale skutečně hluboko do minulosti. Hlavní a nejúspěšnější veličinou byla výroba cukru. Údaj o výrobě je srovnatelný s výrobou až v 80. letech 20. století, kdy však obdobné množství vyráběl osminásobný počet cukrovarů. Stejně tak je možno hodnotit i celkové zpracované množství cukrové řepy, které vyrostlo na poloviční ploše s již srovnávanými osmdesátými lety. Z těchto množstevních rekordů pak logicky vyplynuly i výborné kvalitativní údaje. Jednoznačně proto lze hodnotit kampaň 2017/18 jako sezónu potvrzující výbornou a stále rostoucí úroveň českého řepářství a cukrovarnictví. Všechny 7 řepných cukrovarů vykázalo výkony, které ČR zařadily mezi sedm nejlepších států EU.

Kampaň byla zahájena i ukončena zhruba ve stejném období, jako v roce 2016/17, tj. od 6. září 2017 do 28. ledna 2018 (tzn. celková délka kampaně 144 dnů). Průměrná délka kampaně se opět prodloužila o 5,3 dne na průměrných **122,0 dne**.

Jak je uvedeno v komentáři o vývoji vegetace a počasí, sklizeň byla dramatická. Vysoký obsah hlíny, jako daň, se kromě polí projevil hlavně v cukrovarech, kde nastaly po mnoha dlouhých letech větší nebo velké problémy při praní řepy a následném čištění plavicích vod. Kampaň přesto v cukrovarech měla vesměs vyrovnaný průběh bez větších problémů. Proto na ni lze z řepářského a výrobního hlediska pohlížet jako na velmi úspěšnou sezónu.

Určitá část dlouhodobě skladované řepy byla tradičně zakryta materiálem, jako ochranou před vlivy počasí. Zakryto tak bylo řezanou slámou nebo textilií zhruba 541 tis. t řepy, což je asi 12,6 % z celku.

Také v kampani 2017/18 byla zpracována cukrová řepa z veškeré smluvně sjednané plochy, současně ale také byla opět do ČR dovezena ke zpracování řepa z jiných členských států.

V kampani 2017/18 bylo zpracováno celkem **4 292 647 t** skutečné hmotnosti cukrové řepy na cukr v ČR (4,7 mil. t při standardní jakosti) z plochy **58 122 ha**. Průměrný hektarový výnos bulev dosáhl hodnoty **73,85 t/ha** (přepočtených **80,77 t/ha**).

Mimo cukrovou řepu určenou k výrobě cukru bylo zpracováno také 684 tis. t standardní jakosti k výrobě kvasného lihu. Kromě zpracované cukrové řepy pro vlastní potřebu byla i v kampani 2017/18 zpracována řepa na cukr v rámci dohody o provedení práce pro cukrovarnické podniky jak v rámci ČR, tak pro jiné členské státy, a to v celkovém množství cca 150 tis. t. Rovněž tradičně byla v cukrovaru Hrušovany nad Jevišovkou zpracována biořepa v množství přes 60 tisíc tun a z ní vyrobeno cca 8,5 tis. t certifikovaného cukru.

Cukernatost řepy byla nižší. **17,50 %** je o 0,7 % méně než v předchozí sezóně. Avšak v rámci desetiletého průměru (17,33 %) je to pořád výsledek velice dobrý, který v kombinaci s vysokým výnosem kořene řepy a s její dobrou technologickou jakostí umožnil vyrobit rekordní množství cukru.

Cukru pro potřebu ČR v tuzemských řepných cukrovarech bylo v cukrovarnické kampani 2017/18 vyrobeno celkem **636 002 t**, tedy o 40 346 t více než v předchozí kampani. Výroba cukru z řepy v rámci dohody o provedení práce podnikem v jiném členském státě z řepy vypěstované mimo území ČR nebyla v sezóně 2017/18 prováděna. Na druhé straně bylo v rámci dohody o provedení práce vyrobeno v ČR ještě dalších **19 466 t cukru** pro jiné členské státy EU. V absolutním celkovém fyzickém množství tak bylo v ČR vyrobeno **655 468 t**. Uvedené množství cukru opět překonalo všechny rekordy fyzické výroby za posledních třicet let a opět je nutné doplnit informaci, že toto množství vyrobilo 7 cukrovarů oproti tehdejšímu více než padesáti.

Průměrný **výtěžek** skončil výsledkem **14,82 %**. Výnos polarizačního cukru dosáhl opět rekordní úrovně **12,98 t/ha** (meziročně o 0,02 t/ha vyšší). Základní srovnávací veličina řepářství a cukrovarnictví, **výnos bílého cukru**, skončil po mírném poklesu o 0,34 t/ha na **10,98 t/ha**. I přesto pokračoval dlouhodobý trend růstu této základní hodnoty.

Cukrová řepa byla v kampani 2017/18 zpracována také částečně pro výrobu kvasného lihu, který byl dále zpracováván na polotovary nebo konečné výrobky jako byl lih potravinářský pitný a lih určený například pro využití při výrobě paliv.

Přímé zpracování cukrové řepy na kvasný lih v obecné rovině vyvolává umělý nedostatek melasy na trhu, tradiční suroviny pro výrobu lihu. Ve skutečnosti je suroviny dostatek prostřednictvím jiných výrobků z řepy, jako například ze surové šťávy anebo ze sirobů. Plocha cukrové řepy pro výrobu kvasného lihu původně pochází z doby restrukturalizace cukrovarnického průmyslu, kdy hrozilo její nevyužití a tím i trvalé snížení plochy. Nejedná se proto o novou plochu zabírající prostor pro jiné plodiny. Uvedenou cukrovou řepu zpracovává jediný lihovar v ČR v Dobrovici s kapacitou roční výroby až 1 mil. hl lihu. Ostatní 3 průmyslové lihovary v ČR zpracovávají melasu, obiloviny nebo kukuřici.

Výroba klasické melasy z tuzemských zdrojů mírně posílila na **115,1 tis. t** (bilanční hodnota 50 % polarizace). Další potřebné množství suroviny pro výrobu kvasného lihu bylo získáváno prostřednictvím zpracované cukrové řepy různými technologickými meziprodukty zpracované řepy nebo dovozem melasy.

Výhled pěstování cukrové řepy a výroby cukru v roce 2018/19

Ve druhém hospodářském roce bez kvót na cukr je smluvně sjednáno s pěstiteli cukrové řepy **66 263** hektarů. To je o 761 ha více než předchozí rok. I když došlo k mírnému nárůstu plochy řepy, nelze hovořit o významném pohybu, ale o spíše neurčité změně v rámci meziročních úprav smluvních vztahů mezi pěstiteli a cukrovary. Pohyb plochy řepy je ovlivněn mj. poptávkou cukru na trhu a také schopností cukrovarů získávat další nové zákazníky na evropském trhu, který se momentálně nachází v až drtivém tlaku nabídky nad poptávkou.

Setí řepy proběhlo převážně v dubnu. Porosty výborně vzešly a velmi dobře se zapojily. Na konci jara však začalo období jen s nahodilými a místními srážkami, které mělo v letních měsících již velmi negativní účinky na zdraví a vegetaci rostlin řepy. Zpracování řepy plánují všechny tuzemské řepné cukrovary. Provoz plánuje také rafinerie.

Statistika komodity cukr-cukrová řepa v ČR k 15. 3. 2018

	Parametr	Jedn.	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
1	Počet pěstitelů		767	718	711	730	712	723	758	746	834	867	
2	Průměrná plocha na 1 pěstitele	ha	70	70	75	74	81	83	83	84	70	70	
3	Počet prodaných výsevních jednotek osiva v ČR	ks	53 700	59 830	62 675	66 928	68 528	80 485	80 071	76 655	70 922	73 012	80 036
4	Osevní plocha pro výrobu cukru	ha	45 146	42 413	44 131	43 914	46 886	49 235	49 702	48 506	43 252	51 353	58 300
5	Začátek cukrovarnické kampaně		17.9.2007	20.9.2008	16.9.2009	18.9.2010	8.9.2011	17.9.2012	24.9.2013	8.9.2014	21.9.2016	8.9.2016	6.9.2017
6	Konec cukrovarnické kampaně		27.12.2007	1.1.2009	8.1.2010	7.1.2011	23.1.2012	19.1.2013	26.1.2014	3.3.2015	16.1.2016	1.2.2017	28.1.2018
7	Počet činných řepných cukrovarů		7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	Průměrná délka kampaně	dny	83,4	85,6	93,4	93,61	114,0	111,3	107,5	140,5	97,0	116,7	122,0
9	Sklizňová plocha cukrové řepy pro výrobu cukru	ha	44 137	43 987	46 472	49 257	50 184	51 727	52 691	53 771	44 925	52 340	58 122
10	Celkové množství zpracované řepy na cukr ČR	t	2 414 713	2 564 883	2 831 931	2 919 292	3 576 082	3 474 009	3 308 496	4 200 019	2 740 921	3 728 000	4 292 647
11	Výnos bulev pro výrobu cukru	t/ha	54,71	53,81	60,94	59,34	71,26	67,16	62,79	78,11	60,94	71,23	73,86
12	Cukrnatost	%	16,47	18,04	16,85	16,65	17,32	17,00	17,59	15,91	18,20	18,20	17,50
13	Výnos polarizačního cukru	t/ha	9,01	10,52	10,27	9,88	12,34	11,42	11,04	12,42	11,09	12,96	12,98
14a	Výroba bílého cukru v ČR vyrobeného v ČR	t	353 901	414 673	431 818	432 755	564 440	535 462	512 316	591 440	451 877	592 656	636 002
14b	Výroba bílého cukru ČR vyrobeného v EU mimo ČR ⁺⁺	t	-	-	47 000	26 151	51 000	30 000	27 000	4 975	4 000	-	-
15	Výnos bílého cukru	t/ha	8,02	9,42	9,30	8,79	11,25	10,35	9,72	11,00	10,05	11,34	10,98
16	Výřezek bílého cukru z řepy	%	14,66	16,17	15,25	14,82	15,78	15,41	15,48	14,08	14,65	15,93	14,82
17	Výroba melasy 50 P	t	97 780 ¹	80 180	77 581	88 500	78 220	66 006*	60 494*	67 200*	54 818**	58 000**	115 100**
18	Sklizňová plocha v ČR pro jiné využití	ha	98 891 ¹	7 302	7 246	8 163	9 059	9 605	9 287	12 385	8 687	8 605	8 162
19	Množství zprac. řepy v ČR pro jiné využití	t	556 166 ¹	461 741	446 950	452 002	740 098	763 056	632 624	1 015 860	625 261	689 000	684 040
20	Výnos bulev pro jiné využití	t/ha	56,241	63,23	61,68	55,37	81,70	79,44	68,12	82,02	71,98	81,12	84,30
21	Sklizňová plocha řepy celkem (ř. 9+18)	ha	54 026	51 289	53 718	57 420	59 243	61 332	61 978	66 156	53 612	60 945	66 304

Pramen: MZe ve spolupráci se SZIF a ČMCS

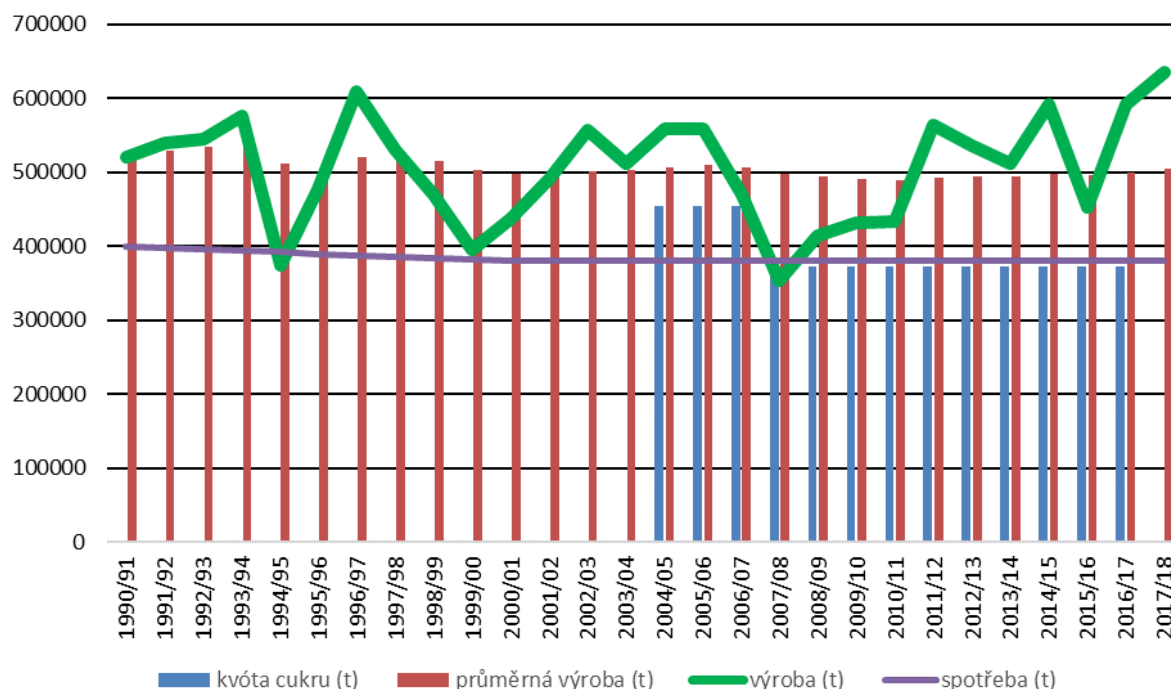
Poznámka: Statistika komodity cukr-cukrová řepa vychází z předpisů ES k regulaci trhu a proto je metodicky odlišná od statistiky ČSÚ.

¹ Řádka 1, 2 a 21 celkové údaje, 3–17 pouze k výrobě cukru, 18–20 pouze k výrobě kvasného lihu.⁺ Z toho bylo 166 ha využito pro produkci průmyslového cukru.⁺⁺ Výroba cukru v rámci dohody o provedení práce podnikem podle čl. 6, odst. 3 NK č. 952/2006; uvedenou hodnotu nelze matematicky spojit s ostatními.

** = pouze melasa bez srobu na kvasný lih.

Spotřeba cukru v ČR je pokryta v dostatečném množství z vlastních zdrojů. Uvedený charakter trval jak v době volného trhu devadesátých let, stejně tak v době předchozí, a trvá tak i v období členství v EU. Na této skutečnosti nic nemění, v porovnání s dlouhodobým průměrem, ani typické meziroční výkyvy ve výsledcích jak při pěstování cukrové řepy, tak při výrobě cukru. Příčin výkyvů je celá řada, mezi hlavní lze počítat vliv počasí a změnu klimatu směrem do extrémnějších projevů srážek a teplot. Dlouhodobá úroveň výroby cukru se nachází nad spotřebou. Spotřeba je odhadována okolo 35–40 kg/osobu/rok (dlouhodobý průměr) s mírně klesající tendencí. Kvóta cukru ČR se od roku 2008/09 neměnila a její výše 372 459 t odpovídala zhruba spotřebě.

Výroba, průměrná výroba, kvóta a spotřeba cukru v ČR od roku 1990

Pramen: MZe

Plochy cukrové řepy v ČR podle jednotlivých krajů

Plochy cukrové řepy v ČR podle jednotlivých krajů sleduje ČSÚ, jehož metody zjišťování a shromažďování údajů jsou odlišné od metod zjišťování MZe – SZIF. Z uvedeného důvodu se stejné veličiny liší. Údaje v tabulce nerozlišují plochy cukrové řepy pro výrobu cukru a pro výrobu kvasného lihu a nejsou provázány s údaji o výrobě cukru.

Údaje ČSÚ jsou velmi vhodné k popisu teritoriálního rozmístění ploch s cukrovou řepou v rámci ČR. Je nepochybné, že trvalý a až abnormální tlak na efektivitu pěstování cukrové řepy vedl a vede mj. také k využívání nejlepších a nejvhodnějších půd a pozemků převážně nížinných a půdně kvalitních oblastí ČR. Snížení ploch prakticky v celé republice v roce 2015 bylo následováno vzestupem ploch v následujících letech, který se v roce 2017 prakticky zastavil. Vedoucí pozici s největší plochou cukrové řepy si dlouhodobě drží Středočeský kraj. Cukrová řepa se nadále pěstuje i na území Prahy a nadále také i v kraji Vysočina na Havlíčkovsku.

Plochy cukrové řepy v ČR podle jednotlivých krajů (ha)

Oblast	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ČR	71 096	65 569	60 958	54 271	50 380	52 465	56 388	58 328	61 161	62 401	62 959	57 212	60 735	66 101	64 760
Hl. m. Praha	495	361	309	219	196	191	355	204	360	296	362	301	297	253	310
Středočeský	17 964	16 803	15 472	15 981	14 868	15 559	16 586	16 995	17 096	17 319	17 660	15 923	16 435	17 846	17 890
Jihočeský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plzeňský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karlovarský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ústecký	3 936	3 665	3 192	2 951	2 541	2 380	2 528	2 565	2 539	2 824	3 290	2 951	3 195	4 260	4 189
Liberecký	415	474	372	451	465	526	582	643	750	879	847	880	894	886	812
Královéhradecký	9 330	9 102	8 623	9 274	9 311	9 857	10 662	10 976	11 248	11 286	11 194	9 916	10 661	11 316	10 893
Pardubický	5 542	5 001	4 603	3 084	2 393	2 676	3 105	3 229	3 636	3 664	3 680	3 492	3 595	4 149	4 235
Vysočina	206	182	216	214	151	167	195	212	219	297	306	294	335	352	210
Jihomoravský	9 132	8 284	6 672	5 331	5 399	4 855	4 746	5 134	5 091	5 475	5 417	4 837	5 390	5 250	5 073
Olomoucký	15 031	13 138	12 620	9 242	8 107	8 866	9 766	10 201	11 749	11 898	12 018	11 021	11 326	12 140	12 330
Zlínský	2 989	2 665	2 304	1 101	1 078	1 090	1 332	1 246	1 524	1 862	1 809	1 596	1 773	1 999	1 952
Moravskoslezský	6 056	5 894	6 575	6 423	5 873	6 299	6 530	6 923	7 219	6 602	6 377	6 400	6 834	7 379	6 868

Pramen: ČSÚ

Sklizňové plochy a výroba cukrové řepy v ČR podle údajů ČSÚ

Vývoj sklizňových ploch a výroba cukrové řepy podle údajů ČSÚ^{1,2}

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sklizňová plocha tis. ha	71,1	65,6	61,0	54,3	50,4	52,5	56,4	58,3	61,2	62,4	63,0	57,6	60,7	66,1
Produkce tis. t	3 579	3 496	3 138	2 890	2 885	3 038	3 065	3 899	3 373	3 743	4 425	3 421	4 118	4 400
Výnos t/ha	50,34	53,31	51,48	53,25	57,26	57,92	54,36	66,84	55,15	60,00	70,28	59,38	67,81	66,56

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹ sklizňové plochy ČSÚ monitoruje podle jiné metodiky než MZe (a bez provázání na výrobu cukru), proto jsou hodnoty produkce i výnosů rozdílné.

² plocha řepy celkem pro veškeré využití.

Poměr plochy cukrové řepy v české a moravské části podle údajů ČSÚ

Poměr plochy mezi českou a moravskou částí ČR je dlouhodobě stabilní veličinou. Nicméně v období transformace řepářství a cukrovarnictví v 90. letech a následně při stanovování kvót cukru prošla vývojem, který lze rozdělit na tři části. První část je charakterizována propadem ploch řepy na Moravě, který byl způsoben odvrácením se zemědělců od této plodiny z ekonomických důvodů. Ve druhé části, v období přípravy ČR na vstup do EU, došlo k opačnému vývoji poměru ploch. Na Moravě se tak plocha řepy výrazně přiblížila polovině celkové výměry v ČR. Třetí část vývoje odráží odchod jednoho výrobce cukru z ČR v rámci cukerní reformy a tím i pokles ploch až pod úroveň 90. let. V roce 2017 došlo k významnému nárůstu ploch, avšak v Čechách byl nárůst natolik velký, že poměrně významně upravil stávající poměr ploch ve prospěch právě této části republiky.

Vývoj poměru ploch cukrové řepy v Čechách a na Moravě podle údajů ČSÚ^{1,2} (%)

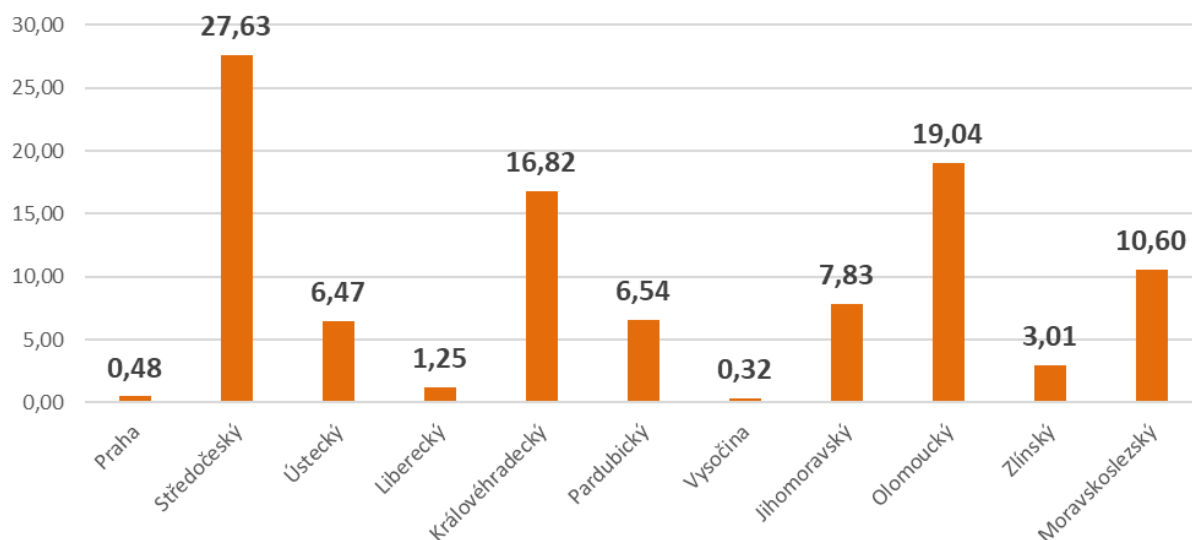
Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Čechy	56,56	58,74	57,97	62,21	59,25	60,81	58,76	57,06	55,16	53,50	53,29	54,28	53,79
Morava a Slezsko	43,44	41,26	42,03	37,79	40,75	39,19	41,24	42,94	44,84	46,50	46,71	45,72	46,21

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ø
Čechy	59,28	59,39	59,76	60,32	59,70	58,17	58,60	59,31	58,59	57,42	59,59	59,51	57,98
Morava a Slezsko	40,72	40,61	40,24	39,68	40,30	41,83	41,40	40,69	41,41	42,58	40,41	40,49	42,02

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹ sklizňové plochy ČSÚ monitoruje podle jiné metodiky než MZe (a bez provázání na výrobu cukru), proto jsou hodnoty produkce i výnosů rozdílné.

² plocha řepy celkem pro veškeré využití.

Podíl jednotlivých krajů na celkové ploše cukrové řepy v ČR v roce 2018 (v %)

Pramen: MZe

Prodej cukru z cukrovarů v ČR v letech 2016/17 až 2017/18

Rok 2016/17 se projevil ve zvýšených objemech cukru na trhu. Po předchozím meziročním propadu tak došlo k navýšení všech sledovaných položek pohybu cukru. Zejména je to potěšitelné u výroby cukru, která stoupla o cca 140 tis. t, a pak u dvou hlavních položek: prodej v ČR a do EU. Naopak pokles zaznamenal prodej průmyslového cukru o více než 35 tis. t. Obdobná situace panovala i v ostatních státech EU vyrábějících cukr.

Se zrušením kvótového systému skončila evidence několika charakteristických položek zejména, co se týče evidence cukru nad kvótu. Skončil i tzv. průmyslový cukr. Některé položky však byly shledány za užitečné k evidenci i po skončení kvótového systému. Proto cukrovarnické podniky od 1. října 2017 pokračují, ve shodě s příslušnými orgány státní správy, v tzv. dobrovolném monitoringu cukru na trhu ČR, který sestává ze 4 položek, jak je uvedeno v tabulce o pohybu cukru v roce 2017/18. Tyto položky jsou totožné s položkami v předchozím hospodářském roce, proto umožňují bezproblémovou časovou návaznost.

Rok 2017/18 se ve sledovaném období do června 2018 prozatím prezentoval neztenčenými výkony v prodeji cukru na trh. Tento vysoce pozitivní jev v sobě dobře zrcadlil změny zrušením kvótových veličin, získání nových trhů a také otevření hranic EU pro vyšší vývoz do třetích zemí. Pokud popsáný vývoj zůstane po zbytek hospodářského roku nezměněn, což je velmi pravděpodobné, skončí celý první post kvótový rok s velmi dobrými množstevními výsledky.

Pohyb cukru a zásob u držitelů kvót v ČR v roce 2016/17 (t, hodnota bílého cukru)

2016/2017	X	XI	XII	I(2017)	II	III
Nákup	41 125	1 234	8 353	11 231	1 921	3 305
Výroba cukru z řepy	154 678	155 959	154 195	57 350	1 028	0
Prodej na trhu ČR	27 770	30 737	20 117	21 907	21 858	27 082
Prodej do EU	21 318	18 649	20 019	21 197	31 720	10 435
Cukr vyrobený v kvótě do třetích zemí	46	1 081	0	0	0	0
Sklad celkem	203 304	304 368	409 319	425 724	365 756	313 104
Prodej průmysl. cukru	1 318	5 646	17 441	9 070	9 337	18 436
Prodej přebytek. cukru	0	0	0	0	0	0

2016/2017	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Celkem
Nákup	2 521	2 040	4 487	3 905	2 570	2 069	84 761
Výroba cukru z řepy	0	0	0	0	0	64 976*	593 684**
Prodej na trhu ČR	21 728	30 739	30 733	23 612	22 566	37 064	315 913
Prodej do EU	8 259	10 121	6 470	5 240	5 836	11 978	171 242
Cukr vyrobený v kvótě do třetích zemí	0	0	0	0	0	0	1 127
Sklad celkem	268 436	206 059	154 312	115 474	73 854	86 641	
Prodej průmysl. cukru	17 202	23 557	19 032	13 893	15 789	5 200	155 920
Prodej přebytek. cukru	0	0	0	0	0	0	0

Pramen: SZIF

Poznámka: * Tato výroba je započítána do hospodářského roku 2017/18.

** Celková výroba včetně cukru vyrobeného mimo ČR za rok 2016/17 (včetně září 2016: 70 474 t).

Pohyb cukru a zásob u výrobců cukru v ČR v roce 2017/18* (t, hodnota bílého cukru)

2017/2018	2017			2018					
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Prodej na trhu ČR	33 284	32 159	19 152	27 790	23 701	25 805	23 935	30 715	32 047
Prodej na trhu EU	17 452	16 569	8 162	13 060	13 799	16 541	16 157	20 538	22 138
Prodej na trhu mimo EU	4 836	7 264	4 235	3 530	2 448	240	600	648	2 112
Zásoba	179 882	285 692	407 138	472 340	434 375	395 410	356 559	305 208	251 548

Pramen: SZIF

Poznámka: * Výsledky za období 1. 10. 2017–30. 6. 2018.

** Celková výroba včetně cukru vyrobeného mimo ČR za rok 2017/18.

Bilance cukru v ČR

V hospodářském roce 2016/17 se vlivem zvýšené výroby cukru zvýšila i celková nabídka v rámci bilance. Došlo ke kladným pohybům také v dalších veličinách. Snížil se dovoz cukru, naopak narostl vývoz. Zmínku zasluhuje snížení dovozu ve výrobcích. Celková bilance nadále zůstala v tzv. černých číslech a stejně tak si rozhodující vliv v utváření bilance udržel vývoz samotného cukru, což vede k vyrovnaní tradičně záporného salda bilance cukru ve výrobcích.

Dovoz samotného cukru v roce 2016/17 zaznamenal snížení o 27,2 tis. t, stejně tak dovoz cukru ve výrobcích, konkrétně o 16,5 tis. t. Vývoz samotného cukru naopak vzrostl, tentokrát o 13,5 tis. t. Cukr ve výrobcích vykázal pokles o 15,3 tis. t. U všech jmenovaných položek lze hovořit o menších posunech, které s celkovým výsledkem nijak významně nepohnuly a udržely tak celkovou výslednou charakteristiku bilance na stejné úrovni.

Rok 2017/18 v rámci odhadu a díky značné výrobě cukru by mohl skončit se stejným kladným výsledkem jako ten předchozí. Lze očekávat zvýšený vývoz a stejně i nižší dovoz. Pravděpodobně stejná zůstane situace v bilanci cukru ve zpracovaných výrobcích. Výsledky za září 2018 by mohly tento předpoklad potvrdit.

Bilance cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů^{1) 2)} (tis. t, hodnota bílého cukru)

Ukazatel	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 ³⁾
Počáteční zásoba	70,9	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6
Výroba cukruzřepy	564,5	535,5	512,3	591,4	451,9	592,7	636,0
Dovoz celkem	305,6	294,0	370,1	426,4	333,1	289,4	286,8
- dovoz cukru	86,0	84,0	112,7	133,5	109,0	81,8	74,0
- ve výrobcích	219,6	210,0	257,4	292,9	224,1	207,6	212,8
Celková nabídka	940,9	923,8	957,4	1088,1	901,1	939,9	1009,4
Domácí spotřeba	497,9	518,8	418,2	437,9	351,4	363,2	390,0
Vývoz celkem	348,6	330,0	468,9	534,1	491,8	490,2	505,0
- vývoz cukru	227,5	215,0	313,3	346,9	305,2	318,7	330,0
- ve výrobcích	121,1	115,0	155,6	187,2	186,7	171,4	175,0
Celková poptávka	846,5	848,8	887,1	972,0	843,2	853,3	895,0
Konečná zásoba	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	114,4

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF

Poznámka: ¹⁾ všechny hospodářské roky jsou od 1. 10. do 30. 9. následujícího roku,

²⁾ k 1. 3. 2018,

³⁾ odhad do konce předmětného hospodářského roku.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Zahraniční obchod s cukrem

Hospodářský rok 2016/17 v oblasti dovozu a vývozu cukru a cukru ve výrobcích je možno stručně charakterizovat jako dobrý. Došlo ke zlepšení jak bilance cukru pod položkou 1701, tak i bilance cukru ve výrobcích v podobě snížení záporného salda.

Dovoz cukru se meziročně propadnul o 25 % na necelých 82 tis. t a dovoz cukru ve výrobcích o 7,4 % na 207,6 tis. t. Oba výsledky tak skončily viditelně pod úrovní desetiletých průměrů (cukr 96,6 tis. t; cukr ve výrobcích 223,7 tis. t). A to je jednoznačně kladná zpráva. Celkově bylo **dovezeno 289,4 tis. t** cukru, oproti průměru 319,9 tis. t.

Vývoz cukru po meziroční přestávce stoupl o 4,24 % na 318,7 tis. t, naopak vývoz cukru ve výrobcích zaznamenal pokles o 8,19 % na 171,4 tis. t. I když se v porovnání s předchozím rokem jedná o stagnaci vývozu, ve srovnání s desetiletými průměry jsou to výborné výsledky (cukr 251,1 tis. t; cukr ve výrobcích 146,9 tis. t). A tak je možno takový výsledek přinejmenším hodnotit jako solidní. Celkově bylo **vyvezeno 490,1 tis. t** cukru, oproti průměru 398,0 tis. t.

Teritoriální rozdělení dovozu cukru do ČR je již řadu let neměnné. Zcela dominují dodávky ze zemí EU nad dodávkami cukru ze třetích zemí, je možno hovořit o trvalém převisu. Dodávky z EU posílily podíl na 96,92 % z celkových dodávek cukru do ČR, což je o 4,2 % více než předchozí rok. Ze skupiny EU 15 (bývalé staré členské země) se tento podíl významně snížil (39,76 %), ze skupiny tzv. bývalých nových zemí tento údaj zaznamenal významný vzestup na 57,26 %. Třetí země v uvedeném hodnocení viditelně oslabily na 3,06 %.

Průměrná dovozní cena cukru se meziročně opět a tentokrát výrazně zvýšila na 14,90 Kč/kg. Vývozní cena v hospodářském roce 2016/17 skončila na průměru 12,69 Kč/kg, což je zpevnění o dalších 0,64 Kč/kg. Po předchozím krátkém propadu cen došlo k jejich oživení.

Dodávky cukru z ČR do zemí EU zaznamenaly významný vzestup o 29 776 t na konečných 195 555 t z celku. Jejich podíl z celkových dodávek tvoří asi 63 % všech prodejů cukru z ČR. Podíl pro vývoz cukru do třetích zemí naopak klesnul o 37 063 t na konečných 114 316 t. Potvrzuje se tak dlouhodobá platnost toho, že pro ČR v oblasti pohybu cukru v rámci třetích zemí je významnější vývoz než dovoz.

Dovoz a vývoz cukru (1701) a cukru ve výrobcích (tis. t, hodnota bílého cukru)

Kategorie/Rok	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	Celkem
Dovoz 1701	91,9	90,5	76,5	86,0	84,0	112,7	133,5	109,0	81,8	865,9
Dovoz bez 1701	145,1	209,5	247,2	219,6	210,0	257,4	292,9	224,1	207,6	2013,4
Dovoz celkem	237,0	300,0	323,7	305,6	294,0	370,1	426,4	333,1	289,4	2879,3
Vývoz 1701	155,3	213,3	164,5	227,5	215,0	313,3	346,9	305,2	318,7	2259,7
Vývoz bez 1701	121,2	138,7	125,1	121,1	115,0	155,6	187,2	186,7	171,4	1322,0
Vývoz celkem	276,5	352,0	289,6	348,6	330,0	468,9	534,1	491,9	490,1	3581,7
Saldo cukr	+ 63,4	+ 122,8	+88,00	+141,5	+131,0	+179,8	+213,4	+196,2	+236,9	+1373,0
Saldo výrobků	- 23,9	-70,8	- 122,1	-98,5	-95,0	-101,8	-105,7	-37,4	-36,2	-691,4
Saldo celkem	+ 39,5	+ 52,0	-34,1	+43,0	+36,0	+98,8	+107,7	+158,8	+200,7	+681,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: hospodářský rok I. 10.–30. 9.

Vývojové trendy a tendence zahraničního obchodu s cukrem v roce 2016/17 nezaznamenaly žádné radikální změny, došlo jen k meziročním posunům, které z dlouhodobých trendů nevybočily. Proto lze nadále konstatovat, že vývoz cukru položky CN 1701 výrazně převyšuje dovoz a dovoz cukru ve výrobcích je tradičně vyšší než vývoz z ČR. Meziroční změny byly jen menšího, ročníkového dopadu.

V období hospodářských roků 2004/05 až 2016/17 bylo do ČR **dovezeno** celkem **3 953,8 tis. t cukru**. Průměrně ročně za stejné období bylo **dovezeno 304,1 tis. t** cukru. Lze tedy hovořit o klesající tendenci. V roce 2016/17 bylo dovezeno nejméně cukru od roku 2008/09. Za stejné období 2004/05 až 2016/17 bylo z ČR **vyvezeno** celkem **4 941,1 tis. t cukru**. V průměru bylo ročně **vyvezeno z ČR 380,1 tis. t** cukru, tedy s rostoucím trendem. Saldo obchodu se díky uvedeným skutečnostem udržuje v kladných hodnotách, přičemž se zvýšilo za celkové období od vstupu do EU na **966,7 tis. t**.

Finanční saldo dovozu a vývozu cukru (mil. Kč)

Rok	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	Celkem
Dovoz	1 343,6	1 204,2	1 168,1	2 005,4	2 157,5	1 839,4	1 504,6	1 409,7	1 407,7	14 040,2
Vývoz	1 942,9	2 506,5	2 436,8	5 263,2	4 950,0	4 322,8	3 683,1	3 661,2	4 155,6	32 922,1
Saldo cukr	+599,3	+1 302,3	+1 268,7	+3 257,8	+2 792,5	+2 483,4	+2 178,5	+2 251,6	+2 747,9	+18 881,9

Pramen: ČSÚ

Poznámka: hospodářský rok 1. 10.–30. 9.

Finanční saldo dovozu a vývozu cukru bez cukru ve výrobcích je klíčovým prvkem obchodní cukerní bilance. Již osmým rokem v řadě saldo skončilo kladnou desetimístnou hodnotou. Na úspěšném výsledku s rostoucím trendem se rozhodující měrou podílí vývoz s nárůstem asi o 0,5 mld. Kč. Bilance roku **2016/17** proto mohla skončit se zlepšeným saldem **plus 2,75 mld. Kč** (786 mil. Kč nad desetiletým průměrem). S ohledem na skutečnost, že se ceny cukru kriticky propadly, je výrazně kladný výsledek finančního salda v dalším období velmi diskutabilní.

Zahraniční obchod se substituenty cukru

Substituenty cukru jsou výrobky, které se používají jako náhradní sladidlo za bílý cukr (čistou sacharózu). Jak pro výrobky s obsahem cukru, tak i pro substituenty jsou stanoveny koeficienty úřadem Eurostat, které vyjadřují průměrný procentuální obsah přidaného cukru v daném výrobku. Z hlediska cukrovarnického průmyslu jsou významnou komoditou, protože jejich zvýšený dovoz může negativně ovlivňovat bilanci komodity cukr. Na rozdíl od zahraničního obchodu s cukrem má ČR každoročně vysoké záporné saldo obchodu s výrobky s obsahem cukru a substituenty cukru. Hlavní příčinou této skutečnosti je, že převážná většina substituentů cukru se v ČR vůbec nevyrábí.

Dovoz isoglukózy stoupl o 5,6 % v meziročním srovnání 2016–2017. Ze sledovaných položek se na vzestupu dovozu isoglukózy nejvíce podílely, jako v roce 2016, položky 1702 6010 Isoglukóza, fruktóza nad 50 % a 1702 4010 Isoglukóza, fruktóza 20–50 %. Isoglukóza se dováží především ze Slovenska a po vstupu do EU také z Maďarska.

Další sledovaná položka, sirupy z isoglukózy, zaznamenal další mírný pokles, naopak potravinové přípravky významně až skokově narostly, meziročně o 36,2 %.

Dovoz vybraných substituentů cukru do ČR (t čistého cukru)

CN		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1702 3010	Isoglukóza, fruktóza 0–20 %	1	333	1 944	2 373	739	400	411	768
1702 4010	Isoglukóza, fruktóza 20–50 %	43 784	51 217	26 114	36 251	44 796	42 887	40 226	37 987
1702 6010	Isoglukóza, fruktóza nad 50 %	6 652	7 871	4 167	4 628	17 996	30 986	10 022	16 011
	Isoglukóza celkem	51 001	59 421	32 236	43 251	63 531	74 273	50 659	53 497
1702 9099	Cukry ostatní	0	0	0	0	0	0	0	0
2106 9030 9059	Sirupy z isoglukózy a ostatní sirupy	1 333	1 363	1 798	1 813	1 438	1 214	1 139	1 117
2106 9098	Potravinové přípravky	12 016	9 168	10 096	11 613	12 139	12 398	11 947	16 272

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod se zpracovanými výrobky

Cukrovinky v ČR patří mezi tradiční druhy výrobků nejenom jak z pohledu vývozu, tak z dovozu. Jsou totiž předmětem poměrně velkého pohybu cukru oběma směry.

V roce 2017 došlo k dalšímu nárůstu dovozu u většiny sledovaných položek, a to jak v absolutním množství, tak tak i v dovezeném cukru. Na druhé straně u vývozu nedošlo k tak výrazným nárůstům množství, ba naopak v řadě případů vývoz stagnoval nebo se propadl. Vyrovnanější bilance z roku 2016 se tak opět změnila v záporné saldo. Celkem ve sledovaných výrobcích bylo dovezeno 169,0 tis. t cukru, naproti tomu bylo vyvezeno 152,1 tis. t cukru. Jednou z příčin je nedostatečná tuzemská výrobní kapacita cukrovinek a tím pádem malá možnost pro uplatnění tuzemského cukru ve výrobcích, které by pak mohly být prodány mimo ČR.

Ve vybraných sledovaných položkách převažují dlouhodobě položky dovozní, stejně tak jejich struktura. Mezi největší patří tradičně čokoláda a trvanlivé pečivo. Naproti tomu typickými vývozními položkami jsou poměrně stabilně cukrovinky a konzervované ovoce.

Mezi položkami s největšími objemy dovezeného zpracovaného cukru dlouhodobě dominují potravinové přípravky a čokoláda. Cukru se ročně v čokoládě v pětiletém průměru (2013–2017) doveze 26,8 tis. t a vyveze 19,8 tis. t, v potravinových přípravcích se průměrně 31,0 tis. t cukru doveze a průměrně 17,3 tis. t vyveze. Tradičně vyrovnaná bilance cukru je u mléčných výrobků, kde se průměrně 5,8 tis. t cukru doveze a 5,1 tis. t vyveze. To platí také u konzervovaného ovoce, ve kterém se průměrně ročně doveze a vyveze 5,8 tis. t cukru. Vývozní položkou jsou poměrně stabilně cukrovinky s průměrem dovozu cukru 14,6 tis. t a vývozu 35,8 tis. t.

DOVOZ (výběr nejdůležitějších položek)

CN	název		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1704	Cukrovinky	tis.t	22,1	22,7	18,1	21,8	24,4	24,7	25,6	26,5
		tis.t.cukru	13,0	13,2	10,7	12,8	14,4	14,7	15,3	15,8
1806	Čokoláda	tis.t	61,1	62,9	73,1	82,7	78,0	81,8	88,1	81,8
		tis.t.cukru	20,3	21,3	24,8	27,9	26,2	27,3	26,9	25,6
0402 + 0403	Mléčné výrobky	tis.t	32,3	32,5	36,3	32,5	32,9	32,9	30,2	30,3
		tis.t.cukru	6,3	5,5	5,9	5,7	5,8	6,0	5,9	5,5
1905	Trvanlivé pečivo	tis.t	78,1	91,6	72,2	84,0	80,1	80,8	87,8	159,2
		tis.t.cukru	21,7	25,8	19,9	23,5	22,6	23,8	25,4	68,4
1901 + 2106	Potravinové přípravky	tis.t	95,1	97,9	87,1	101,3	99,9	101,4	110,6	120,1
		tis.t.cukru	27,3	28,5	25,3	29,4	28,7	29,3	32,1	35,6
2008 + 2007	Konzervované ovoce	tis.t	37,7	37,0	27,8	28,9	25,9	26,1	24,9	37,7
		tis.t.cukru	7,1	7,0	5,3	5,6	5,7	5,6	5,2	7,1
2105	Zmrzlina	tis.t	19,3	21,0	20,5	20,3	17,5	23,4	24,5	20,6
		tis.t.cukru	3,9	4,2	4,1	4,1	3,5	4,7	4,8	4,1
2009	Ovocné šťávy	tis.t	43,6	30,3	19,7	20,8	19,4	23,6	26,8	35,3
		tis.t.cukru	4,5	4,1	2,7	2,5	2,4	3,0	4,3	6,9

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe

VÝVOZ (výběr nejdůležitějších položek)

CN	název		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1704	Cukrovinky	tis.t	43,4	40,3	40,3	52,7	57,3	62,7	64,3	62,7
		tis.t.cukru	25,8	24,0	24,0	31,3	34,2	37,3	38,3	37,4
1806	Čokoláda	tis.t	42,0	36,6	39,0	54,8	55,7	62,9	63,6	55,4
		tis.t.cukru	13,5	12,0	13,1	18,3	18,4	20,5	20,7	17,5
0402 + 0403	Mléčné výrobky	tis.t	46,6	42,7	38,2	39,4	37,4	37,9	37,4	36,7
		tis.t.cukru	6,1	5,6	4,9	5,2	4,9	5,1	5,2	5,2
1905	Trvanlivé pečivo	tis.t	66,3	50,6	54,1	89,3	84,5	93,8	127,2	162,6
		tis.t.cukru	18,9	15,0	15,6	26,2	24,9	27,7	36,7	58,2
1901 + 2106	Potravinové přípravky	tis.t	42,0	28,6	30,1	47,8	51,2	57,1	52,2	60,8
		tis.t.cukru	13,7	10,2	11,0	16,0	16,4	18,2	16,7	19,4
2008 + 2007	Konzervované ovoce	tis.t	10,8	12,1	12,4	13,8	13,8	14,8	21,5	27,1
		tis.t.cukru	3,7	3,7	4,1	4,6	4,6	4,1	4,8	10,5
2105	Zmrzlina	tis.t	7,3	6,6	4,4	8,7	13,1	8,1	10,5	12,8
		tis.t.cukru	1,5	1,3	0,9	1,7	2,6	1,6	2,1	2,6
2009	Ovocné šťávy	tis.t	9,3	8,4	9,5	7,9	6,0	6,0	5,9	6,6
		tis.t.cukru	1,7	1,1	1,5	1,1	1,1	1,0	0,9	1,3

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-501-2